

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο : ΜΟΥΜΙΝ ΟΓΛΟΥ ΕΣΡΑ

Κοζάνη, 2022

Δήλωση περί μη λογοκλοπής

Δηλώνω ότι είμαι ο συγγραφέας της παρούσας εργασίας με τίτλο «Η οργανωτική δομή και η οικονομική λογιστική διαχείριση συνεταιρισμών. Μελέτη περίπτωσης» που συντάχθηκε στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας και παραδόθηκε το μήνα Σεπτέμβριο του 2022. Η αναφερόμενη εργασία δεν αποτελεί αντιγραφή ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται σαφώς στη βιβλιογραφία και στο κείμενο ενώ κάθε εξωτερική βοήθεια, αν υπήρξε, αναγνωρίζεται ρητά

Όνομα (κεφαλαία)

AM

ΕΣΡΑ

LX32354

Ημερομηνία:

15/07/2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σύγχρονο κοινωνικό καθώς επίσης και χρηματοοικονομικό περιβάλλον, με τις διαρκείς μεταβολές που αποτελούν βασικό γνώρισμά του, επιβάλλει την ανάπτυξη εταιριών και οργανισμών που να έχουν την ευχέρεια να εγκλιματιστούν σε αυτό αλλά και να βγάλουν κέρδος. Η παγκόσμια χρηματοοικονομική ύφεση η οποία δημιούργησε σοβαρά ζητήματα τα προηγούμενα χρόνια αρκετά κράτη της Ευρώπης (όπως και την χώρα μας) έκανε ζωτικής σημασίας την απαίτηση για ανάπτυξη υγείων και κερδοφόρων εταιριών με ικανότητα διάχυσης της εξέλιξής τους στην αρχή σε τοπικό και στη συνέχεια σε περιφερειακό είτε ακόμα και εθνικό επίπεδο.

Οι συνεταιρισμοί, που αποτελούν πεδίο έρευνας της εν λόγω εργασίας, είναι ένα είδος εναλλακτικής διαχείρισης που ως επί το πλείστον εστιάζει στην ισότητα μεταξύ όλων των υπαλλήλων και τη δημοκρατική λήψη αποφάσεων που έχει άρρηκτη σχέση με τη διοίκηση, υποβαθμίζοντας την αναγκαιότητα του κεφαλαίου συγκριτικά με την εργασία.

Αυτό το οποίο είναι χρήσιμο να τονιστεί είναι πως οι συνεταιρισμοί αναπτύχθηκαν σαν οργάνωση αντιμετώπισης των μειονεκτημάτων του καπιταλιστικού συστήματος και κατά κύριο λόγο εστίαζαν στην αντιμετώπιση των φαινομένων ανισότητας, κατάχρησης της εξουσίας καθώς επίσης και της άγνοιας των πιο ασθενών κοινωνικών ομάδων σε ό,τι είχε να κάνει με τις συχνές αλλαγές σε κοινωνικές είτε πολιτικές συνθήκες είτε ακόμα και συνθήκες εργασίας.

Η διάδοση την οποία γνώρισε όπως επίσης και η ασφάλεια που προσέφερε στα μέλη του ο συνεταιρισμός, είχε σαν κυριότερη συνέπεια την ανάπτυξη της συνεταιριστικής οικονομίας που εξελίχτηκε σε αρκετά κράτη σαν ένα διαφοροποιημένος κλάδος της σύγχρονης οικονομίας, ισότιμος και ανταγωνιστικός σε σχέση με όλους τους κλασσικούς κλάδους της δημόσιας αλλά και της ιδιωτικής οικονομίας. Βασικότερος άξονας, επομένως, με στόχο την ανάπτυξη των συνεταιρισμών σαν επιχειρήσεις ήταν οι ίδιοι οι άνθρωποι και όχι τα νομοθετικά πλαίσια. Μάλιστα στο πλαίσιο των παραπάνω μελετάμε και την περίπτωση του Αγροτικού Συνεταιρισμού Τήνου Κυκλάδων.

Λέξεις κλειδιά : Συνεταιρισμοί, οργανωτική δομή, λογιστικός έλεγχος, αγροτικοί συνεταιρισμοί

ABSTRACT

The modern social as well as financial environment, with the constant changes that are its main feature, requires the development of companies and organizations that have the opportunity to adapt to it and also make a profit. The global financial recession which created serious issues in previous years in several states of Europe (as well as our country) made vital the requirement for the development of healthy and profitable companies with the ability to spread their development at first to a local and then to a regional or even national level.

Cooperatives, which are the research field of this paper, are a type of alternative management that mostly focuses on equality among all employees and democratic decision-making that is inseparable from management, downplaying the necessity of capital compared to work.

What is useful to emphasize is that cooperatives were developed as an organization to deal with the disadvantages of the capitalist system and mainly focused on dealing with the phenomena of inequality, abuse of power as well as the ignorance of the weakest social groups in what it had to do does with the frequent changes in social or political conditions or even working conditions.

The spread it experienced, as well as the security offered to its members by the cooperative, had as its main consequence the development of the cooperative economy, which developed in several states as a diversified branch of the modern economy, equal and competitive in relation to all classical branches of the public as well as the private economy. The main axis, therefore, aimed at the development of cooperatives as businesses were the people themselves and not the legislative frameworks. In addition, we study the case of the Agricultural Cooperative of Tinos Cyclades.

Key words: Cooperatives, organizational structure, accounting, agricultural cooperatives

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ABSTRACT	4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	5
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ	7
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	10
1.1 Βασικές έννοιες	10
1.2 Αρχές και αξίες	12
1.3 Κατηγορίες	13
1.4 Οφέλη και προβλήματα	15
1.5 Η κατάσταση σε Ελλάδα και Ευρώπη	17
1.6 Νομοθετικό πλαίσιο	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	24
2.1 Ίδρυση	24
2.2 Οργάνωση	25
2.3 Αρχές διοίκησης και λειτουργίας	27
2.4 Όργανα διοίκησης	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	33
3.1 Οικονομικά στοιχεία	33
3.2 Λογιστικός και οικονομικός έλεγχος	35
3.2.1 Έλεγχος αγροτικών συνεταιρισμών σύμφωνα με το 24 ^ο άρθρο του νόμου 4673/2020	37

3.3 Βιβλία και φορολόγηση	40
3.4 Πτώχευση, λύση και εκκαθάριση	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	47
4. Οργανωτική δομή	47
4.1 Εισαγωγή	47
4.1.2 Σύσταση Επωνυμία Έδρα	47
4.1.3 Σκοπός - Δραστηριότητες	48
4.2 Όργανα του Συνεταιρισμού	50
4.2.1 Η γενική συνέλευση	50
4.2.2 Αρμοδιότητες	51
4.2.3 Το διοικητικό συμβούλιο	52
4.2.4 Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου	53
4.2.5 Το εποπτικό συμβούλιο	55
4.3 Οικονομική λογιστική διαχείριση	56
4.3.1 Έλεγχος	56
4.3.2 Διαχειριστικό Υπόλοιπο – Πλεόνασμα – Κέρδη	57
4.3.3 Ειδικά αποθεματικά κεφάλαια	58
4.3.4 Έκτακτη εισφορά	58
4.3.5 Χρηματοοικονομικές καταστάσεις έτους 2020	59
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ / ΕΠΙΛΟΓΟΣ	60
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	63

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1.1 : Κυριότερες αρχές των συνεταιρισμών	12
Εικόνα 3.1 : Τήρηση βιβλίων συνεταιρισμών	41
Εικόνα 3.2 : Προσφυγή με στόχο την γνωμοδότηση πτώχευσης συνεταιρισμού	45

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 : Τα κυριότερα όργανα των συνεταιρισμών	30
Πίνακας 3.1 : Στατιστικά δεδομένα για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Ενώσεις του 2012	34

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι συνεταιρισμοί ως ένα κοινωνικό φαινόμενο εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στα τέλη της φεουδαρχικής εποχής και ξεκίνησε να λαμβάνει μια ολοκληρωμένη μορφή στα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Η ύπαρξη αυτού του φαινομένου έπεσε παράλληλα με τις διαρθρωτικές χρηματοοικονομικές καθώς επίσης και κοινωνικές μεταβολές, οι οποίες είχαν ξεκινήσει ήδη από τον προηγούμενο αιώνα και στις αρχές του 19^{ου}.

Εκείνη την εποχή, η βιομηχανική ανάπτυξη ήταν με ραγδαίους ρυθμούς. Τα βιοτεχνικά εργαστήρια είχαν ξεκινήσει σταδιακά να κάνουν την εμφάνισή τους και να παραχωρούν τη θέση τους στα μεγαλύτερα εργοστάσια. Σταδιακά οι εργάτες της βιομηχανίας είχαν αρχίσει να εμφανίζει αισθητή ανοδική τάση. Την ίδια εποχή παρουσιάστηκαν και οι ουτοπιστές σοσιαλιστές οι οποίοι με τις ανθρωπιστικές τους ιδέες αποκάλυψαν τα κυριότερα ελαττώματα του οικονομικού και κοινωνικού καπιταλιστικού συστήματος.

Για αυτόν τον λόγο καλούσαν αγρότες, εργάτες και άλλους επαγγελματίες να λάβουν μέρος στους συνεταιρισμούς και να αναπτύξουν όλοι μαζί μια ανθρώπινη κοινωνία. Η ιδέα πίσω από όλο αυτό ήταν πως θα είχαν την ευχέρεια να δράσουν ελεύθερα και δίχως να εξαρτώνται από κανέναν, μετατρέποντας αυτό το σύστημα σταδιακά σε σοσιαλιστικό. Οι ενέργειές τους παρόλα αυτά δεν ήταν πετυχημένες, αν και δεν πήγαν χαμένες καθώς με αυτόν τον τρόπο αργότερα αναπτύχθηκε το συνεταιριστικό κίνημα. Την περίοδο του 1844 αναπτύχθηκε για πρώτη φορά ο συνεταιρισμός Rochdale στην Μεγάλη Βρετανία.

Όλα αυτά τα χρόνια έχουν δοθεί αρκετοί και διαφορετικοί ορισμοί για τον όρο των συνεταιρισμών, που ο κάθε ένας εξ αυτών εστίαζε σε κάποιο διαφορετικό γνώρισμα. Η ποικιλομορφία του συγκεκριμένου θεσμού όπως επίσης και η εξέλιξη του έκαναν εξαιρετικά δύσκολη την περιγραφή αυτού του όρου. Επί της ουσίας αυτός ο όρος δεν αφορά μια μη προσδιορίσιμη ορολογία, καθώς υφίστανται οι βασικές αρχές αυτού του θεσμού, δηλαδή οι κανονισμοί οι οποίοι οριοθετούν τη συνεργασία των ανθρώπων οι οποίοι ενώνουν τις ενέργειές τους για το κοινό καλό. Αυτό είναι και το κυριότερο γνώρισμά τους.

Με λίγα λόγια θα μπορούσε να ειπωθεί πως με αυτόν τον όρο καλούμε ένα σημαντικό όργανο αυτό-βοήθειας ασθενών οικονομικά ανθρώπων, που έχει αναπτυχθεί με την ένωση μικρότερων κατά μέρος δυνάμεων σε μια μεγάλη ομοειδή δύναμη, η οποία τίθεται στη διάθεση όλων με απώτερο στόχο την βέλτιστη εφικτή άσκηση της επαγγελματικής όπως επίσης και της οικιακής τους οικονομίας. Η μεγαλύτερη εστίαση σε όλο αυτό σχετίζεται με την ομοειδή δύναμη η οποία αναπτύσσεται από την παραπάνω ένωση.

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας αποτελεί η διεξοδική μελέτη αλλά και η εκτενής έρευνα που έχει να κάνει με την οργανωτική δομή και την οικονομική λογιστική διαχείριση των συνεταιρισμών. Για να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος θα υλοποιηθεί μια βιβλιογραφική ανασκόπηση μέσα από διεθνείς, ελληνικές καθώς επίσης και διαδικτυακές πηγές, ενώ το τελευταίο κεφάλαιο της εν λόγω εργασίας θα περιέχει μια μελέτη περίπτωσης , η οποία αφορά τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Τήνου Κυκλάδων και την οικονομική και λειτουργική δραστηριότητα του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

1.1 Βασικές έννοιες

Δίχως να υφίσταται όλα αυτά τα χρόνια ένας ευρέως αποδεκτός ορισμός σε διεθνές επίπεδο, ο όρος του συνεταιρισμού δεν είναι απροσδιόριστος, αλλά δεν είναι εύκολη η οριοθέτησή του εξαιτίας των διαφορετικών γνωρισμάτων που έχει. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει πως πρακτικά διαφοροποιείται η σύλληψη είτε ακόμα και η εφαρμογή τους, αφού υφίστανται βασικές αρχές οι οποίες διέπουν τους συνεταιρισμούς. Οι συγκεκριμένες αρχές είναι το κυριότερο γνώρισμά τους, δίχως να υφίσταται καμία απολύτως εξάρτηση από το κράτος είτε τον κλάδο εφαρμογής (Τσούμας, 2005).

Σύμφωνα με τα βασικότερα γνωρίσματα καθώς επίσης και τους κυριότερους στόχους που επιλέγει κάποιος να εστιάσει, αναπτύσσονται διαφορετικοί ορισμοί για αυτήν την έννοια. Για παράδειγμα το νομοθετικό πλαίσιο 602 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του '1915 αναφέρει πως με αυτόν τον όρο καλούμε μια επιχείρηση που έχει μεταβλητό κεφάλαιο και ως επί το πλείστον περιέχεται από συνέταιρους των οποίων το σύνολο είναι μεταβλητό και ενεργεί με κυριότερο στόχο τη συνεργασία όλων των συνεταίρων για την προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας του κάθε ένα εξ αυτών (Τσούρας, 2006).

Από την άλλη μεριά η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση έχει δώσει έναν διαφορετικό ορισμό κατά την περίοδο του '95. Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο ορισμό με αυτήν την έννοια καλούμε μια αυτόνομη ένωση ανθρώπων, που δημιουργείται εθελοντικά με απώτερο σκοπό την βέλτιστη εφικτή αντιμετώπιση των κοινών χρηματοοικονομικών, κοινωνικών είτε ακόμα και πολιτιστικών απαιτήσεων και επιδιώξεών τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης αλλά και δημοκρατικά διοικούμενης εταιρίας (Σελλιανάκης, 2010).

Παράλληλα, με το νομοθετικό πλαίσιο 4384 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του 2016, με τον όρο αγροτικοί συνεταιρισμοί καλούνται οι αυτόνομες ενώσεις ανθρώπων, που αναπτύσσονται εθελοντικά και ενεργούν με κυριότερο σκοπό

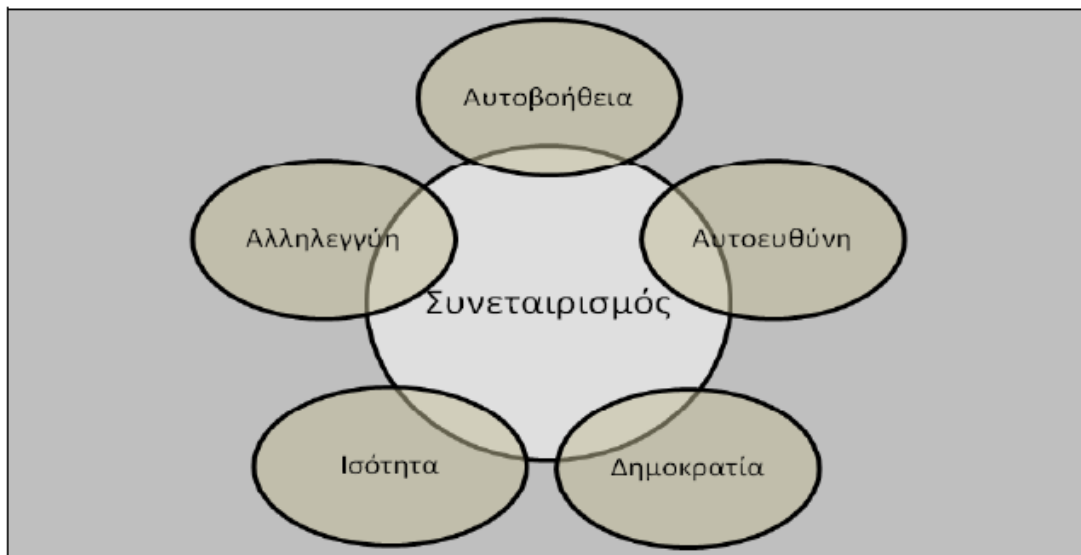
την αμοιβαία υποστήριξη καθώς επίσης και την αλληλεγγύη όλων των μελών. Με αυτόν τον όρο καλούμε αλιευτικούς, κτηνοτροφικούς, πτηνοτροφικούς κλπ συνεταιρισμούς (κάθε τομέα είτε δράσης της σύγχρονης αγροτικής οικονομίας). Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονιστεί πως οι δασικοί συνεταιρισμοί όπως επίσης και οι διάφορες ενώσεις τους, δεν περιέχονται στις διατάξεις του παραπάνω νομοθετικού πλαισίου (Βετσόπουλος, 2018).

Βάσει μελετών των τελευταίων ετών στα κυριότερα γνωρίσματα των συνεταιρισμών περιέχονται τα εξής :

- Πρόκειται για χρηματοοικονομική οργάνωση από τη στιγμή που υλοποιεί χρηματοοικονομικές δράσεις, όπως είναι για παράδειγμα η παραγωγή κλπ
- Πρόκειται για ένωση ανθρώπων και όχι κεφαλαίων, αφού η ανάπτυξη και η δράση του εστιάζει περισσότερους στους ανθρώπους και όχι στα κεφάλαια ενώ ο κυριότερος στόχος τους είναι η συλλογή των κεφαλαίων να υλοποιηθεί από όσο γίνεται πιο πολλούς ανθρώπους
- Η διαδικασία συγκρότησης των συνεταιρισμών υλοποιείται εθελοντικά
- Η διοίκησή τους είναι δημοκρατική και η διοίκηση εκλέγεται και δρα δημοκρατικά σύμφωνα με καθορισμένους κανονισμούς που οριοθετούνται από την πλειοψηφία
- Οι κυριότεροι στόχοι τους είναι παράλληλα κοινωνικοί, πολιτιστικοί καθώς επίσης και χρηματοοικονομικοί, παρόλο που επιτελούν μονάχα χρηματοοικονομικές δράσεις (Ευθυμίου, 2017)

1.2 Αρχές και αξίες

Βάσει μελετών οι περισσότεροι συνεταιρισμοί στη σημερινή εποχή διέπονται από ορισμένες βασικές αρχές καθώς επίσης και κοινά παραδεκτές αξίες, που έχουν συγκεντρωθεί και εκφραστεί στο συνέδριο της ICA στο Μάντσεστερ κατά την περίοδο του '95. Σε ό,τι έχει να κάνει με τις βασικότερες αξίες αυτού του είδους (βλέπε εικόνα 1.1 που ακολουθεί), θα πρέπει να σημειωθεί πως οι συνεταιρισμοί εστιάζουν περισσότερο στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτό-ευθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας καθώς επίσης και της αλληλεγγύης (Τσούμας, 2005).

Εικόνα 1.1 : Κυριότερες αρχές των συνεταιρισμών (Τσούρας, 2006)

Κατά την παράδοση των ανθρώπων που τους έχουν ιδρύσει, τα μέλη αυτού του είδους θεωρούν πως καθοριστικές είναι και διάφορες άλλες αξίες, όπως είναι για παράδειγμα της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής ευθύνης καθώς επίσης και της φροντίδας για όλους. Από την άλλη μεριά, σε ό,τι έχει να κάνει με τις κυριότερες αρχές, θα πρέπει να σημειωθεί πως αυτές είναι διάφορες κατευθυντήριες γραμμές μέσω των οποίων οι συνεταιρισμοί εφαρμόζουν στην πράξη τις παραπάνω αξίες (Βετσόπουλος, 2018).

Τέτοιες αρχές είναι η εθελοντική καθώς επίσης και η ανοικτή προσχώρηση, η δημοκρατική εποπτεία όλων των μελών, η οικονομική συμμετοχή των μελών, η αυτονομία σε συνδυασμό με την ανεξαρτησία, η εκπαίδευση και η πληροφόρηση, η σωστή συνεργασία ανάμεσα στους συνεταιρισμούς καθώς επίσης και η ανησυχία για την κοινότητα (δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως οι συνεταιρισμοί στοχεύουν και στην βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με τακτικές οι οποίες έχουν λάβει την απαιτούμενη έγκριση από τα μέλη τους) (Μαριάδης, 2012).

1.3 Κατηγορίες

Η διάκριση των συνεταιρισμών σε διαφορετικές κατηγορίες, είναι εφικτό να υλοποιηθεί σύμφωνα με το αντικείμενο δράσης τους, όπως επίσης και την εξυπηρέτηση των ιδιαίτερων απαιτήσεων που έχει το εκάστοτε κράτος, όπως είναι για παράδειγμα η δομή της οικονομίας, η ανάπτυξη του θεσμού κλπ. Οι βασικότερες προϋποθέσεις με τις οποίες γίνεται ο ευρύτερος διαχωρισμός τους είναι σύμφωνα με τα παρακάτω :

- Με τις ομάδες οι οποίες εξυπηρετούν χωρίζονται σε αγροτικούς, καταναλωτικούς καθώς επίσης και εργάτες
- Με το χώρο δράσης τους χωρίζονται σε τοπικούς, περιφερειακούς, εθνικούς καθώς επίσης και διεθνείς
- Με τον βασικότερο στόχο τους χωρίζονται σε παραγωγής, προμήθειας, εμπορίας καθώς επίσης και προσφοράς υπηρεσιών
- Με το νομικό τους είδος, που έχει να κάνει με το είδος του νομοθετικού πλαισίου που έχει ο εκάστοτε συνεταιρισμός
- Με τη μέθοδο ίδρυσής τους, για τα περιστατικά όπου ένας συνεταιρισμός έχει ιδρυθεί σύμφωνα με εξειδικευμένη νομοθεσία (Παπαγεωργίου, 2015)

Σε κάποια κράτη μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, εφαρμόστηκε η διάκρισή τους σε αγροτικούς και αστικούς, και στη συνέχεια υπήρξαν μικρότερες κατηγορίες σύμφωνα με το αντικείμενό τους, τα ζητήματα που είχαν καθώς επίσης και τον κυριότερο στόχο που έπρεπε να πετύχουν. Ο παραπάνω διαχωρισμός σε εθνικό επίπεδο, οριοθετήθηκε με δυο νομοθετικά πλαίσια που ήταν το νομοθετικό πλαίσιο 1541 που ισχύει από την περίοδο του '85 και αφορά τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και το νομοθετικό πλαίσιο 1667 που αναπτύχθηκε έναν χρόνο αργότερα και είχε να κάνει με τους αστικούς συνεταιρισμούς (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Οι πρώτοι εξ αυτών είναι κομμάτι της διαρκούς ανάπτυξης του αγροτικού τομέα και έχουν να κάνουν με αγρότες με απώτερο στόχο τη μεταξύ τους αλληλοβοήθεια, την προβολή καινούριων τακτικών πώλησης, την απόκτηση βασικών υλών, την εξάλειψη μεσαζόντων στην εμπορία καθώς επίσης και διανομή των αγαθών είτε τη διαχείριση της αγροτικής πίστωσης.

Χωρίζονται σε ελεύθερους καθώς επίσης και αναγκαστικούς με τους πρώτους εξ αυτών να είναι το μεγαλύτερο ποσοστό και να χωρίζονται σε ό,τι έχει να κάνει με το καταστατικό σε προμηθευτικούς, παραγωγικούς, πιστωτικούς, αλιευτικούς καθώς επίσης και άλλους διαφορετικούς στόχους. Από την άλλη μεριά, οι αναγκαστικοί έχουν να κάνουν κατά κύριο λόγο με καθορισμένα αγαθά τοποθεσιών είτε με καθορισμένες δράσεις, όπως είναι για παράδειγμα της μαστίχας Χίου, του κρόκου Κοζάνης, των κρασιών της Σάμου κλπ. Παρά το γεγονός αυτό, όμως, η συγκεκριμένη κατηγορία δεν είναι δυνατόν να έχει άμεση σχέση με το γνήσιο συνεταιριστικό κίνημα, αφού εξαιτίας της έλλειψης καθοριστικών γνωρισμάτων των συνεταιρισμών πολλές φορές αλλάζει ακόμα και η έννοια είτε ο στόχος του (Ευθυμίου, 2017).

Από την άλλη μεριά, αστικοί συνεταιρισμοί βάσει με το νομοθετικό πλαίσιο 1667 που αναφέρθηκε παραπάνω, οριοθετείται η εκούσια ένωση ανθρώπων με χρηματοοικονομικούς στόχους, που δίχως να αναπτύσσει δράσεις αγροτικής οικονομίας, έχει σαν στόχο κυρίως τη συνεργασία των μελών στην χρηματοοικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών όπως επίσης και την αισθητή βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή εταιρία. Ως επί το πλείστον χωρίζονται σε παραγωγικούς, καταναλωτικούς, προμηθευτικούς, πιστωτικούς, μεταφορικούς και τέλους τουριστικούς (Βουρουτζής, 2016).

1.4 Οφέλη και προβλήματα

Εκτός από την ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης ορισμένων εργαζομένων, όπως είναι για παράδειγμα των αγροτών, σε σχέση με τους εταίρους τους στην αλυσίδα εφοδιασμού αλλά και εκτός από την επίτευξη των οικονομικών κλίμακας, οι σύγχρονοι συνεταιρισμοί δικαιολογούν την χρηματοοικονομική τους ύπαρξη και με άλλες μεθόδους (Σελλιανάκης, 2010).

Αρχικά διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη επιπλέον περιθωρίων εμπορίου για τα μέλη τους, καθώς με τις συμφωνίες τις οποίες κατορθώνουν, συμπιέζουν τις τιμές για τους προμηθευτές τους, ενώ παράλληλα κατορθώνουν πιο καλές τιμές για τα αγαθά όπως επίσης και τις υπηρεσίες που οι ίδιοι προσφέρουν. Ταυτόχρονα, βρίσκονται σε βελτιωμένη θέση και έχουν την ευχέρεια να καθετοποιήσουν την παραγωγική τους δράση και να παρέχουν ποιοτικότερα αγαθά και υπηρεσίες από μεμονωμένους παραγωγούς. Με αυτόν τον τρόπο πολλές φορές δικαιολογούν τις πιο υψηλές τιμές όπως επίσης και τα περιθώρια κέρδους (Κλαδοβασιλάκη, 2018).

Επίσης, ελαττώνουν τους κινδύνους τους οποίους αναλαμβάνουν τα μέλη τους. Για παράδειγμα, ελαττώνουν αισθητά τον κίνδυνο να συσχετίζεται με την προβληματική είτε τη μη ποιοτική παραγωγική δράση, αφού εκτός από την κεντρική συλλογή και ομογενοποίηση αυτής της δράσης των μελών, έχουν την ευχέρεια να υλοποιήσουν εν τέλει αξιόπιστους τεχνικούς ελέγχους. Ακόμα, έχουν την ευχέρεια να απορροφήσουν τους κινδύνους της πιθανής καιροσκοπικής συμπεριφοράς των εταίρων (Νιονακης, 2012).

Εξίσου καθοριστικό είναι το γεγονός πως βοηθούν τα μέλη τους να ελαττώσουν πιθανά συναλλακτικά έξοδα, αποτελώντας πολλές φορές μια από τις πιο αποδοτικές οργανωτικές δομές. Για παράδειγμα, ελαττώνουν τα έξοδα σύναψης συμβολαίων, ενώ μειώνουν την ίδια στιγμή τις εκροές αναζήτησης και ενημέρωσης για προμήθειες είτε λοιπές αγορές (Τσιαμήτρος, 2019).

Ακόμα, οι συνεταιρισμοί καλύπτουν τις αποτυχίες της εκάστοτε αγοράς να προσφέρει υπηρεσίες σε κλάδους είτε ακόμα και τοποθεσίες οι οποίες δεν είναι ελκυστικά οικονομικά. Αρκετοί συνεταιρισμοί καλύπτουν τα παραπάνω κενά, αφού

πολλές φορές δρουν σε μειονεκτικές τοποθεσίες. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, εξάλλου, πως σε περίπτωση όπου σε μια τοπική κοινωνία υφίσταται δυνατό κοινωνικό κεφάλαιο, τότε οι συνεταιρισμοί είναι δυνατόν να το μεταβάλλουν και σε χρηματοοικονομική αξία, καθώς η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη αποτελεί καθοριστικό γνώρισμα του κοινωνικού κεφαλαίου καθώς επίσης και της επιτυχίας ενός συνεταιρισμού. Ακόμα, είναι δυνατόν να υφίσταται μια δράση ανατροφοδότησης. Στη σημερινή εποχή, οι συνεταιρισμοί αναπτύσσουν κοινωνικό κεφάλαιο και αυτό επανέρχεται σε αυτόν με το είδος της αποδοτικής δράσης και της εξέλιξης (Βετσόπουλος, 2018).

Στη σημερινή εποχή, όμως, όπως προαναφέρθηκε οι συνεταιρισμοί έχουν τεράστιες ικανότητες για προσφορά καθοριστικών δράσεων στα μέλη τους και στη σύγχρονη κοινωνία, αλλά πολλές φορές δεν μπορούν να πετύχουν τους κυριότερους σκοπούς τους. Αυτό ως επί το πλείστον οφείλεται στα σφάλματα καθώς επίσης και στις παραλήψεις τις οποίες κάνουν. Στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένες από τις κυριότερες αδυναμίες τους οι οποίες δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στις περισσότερες δράσεις τους (Βουρουτζής, 2016).

Τις περισσότερες φορές έχουν πιο πολλούς εργαζομένους σε σχέση με όσους έχουν ανάγκη, αλλά ελάχιστοι είναι πτυχιούχοι Πανεπιστημίου και δεν είναι αρκετοί οι ειδικοί με μεταπτυχιακές σπουδές. Άμεση επίπτωση των υπεράριθμων εργαζομένων είναι το γεγονός πως υφίσταται ανοδική τάση του κόστους λειτουργίας και κατ' επέκταση υφίστανται αρκετές ζημιές (Μαριάδης, 2012).

Πιστεύουν πως είναι κοινωνική δράση η απασχόληση ανθρώπων της περιοχής τους που χρειάζονται οικονομική υποστήριξη. Παράλληλα, προσλαμβάνουν εργαζομένους με απώτερο στόχο να καταφέρουν να ικανοποιήσουν τους ψηφοφόρους τους και να υπάρξει αισθητή ανοδική τάση να εκλεγούν και πάλι. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί πως τα αιρετά μέλη των συνεταιρισμών τις περισσότερες φορές έχουν λιγότερες έως και καθόλου χρηματοοικονομικές γνώσεις (Νιονακης, 2012).

Εξίσου σημαντικό ζήτημα αυτής της μορφής είναι ο κομματισμός των διοικήσεων. Τις περισσότερες φορές προσλαμβάνουν καινούριες εργαζομένους χωρίς να τους έχουν ανάγκη, μονάχα με στόχο να μεταβάλλουν την κομματική ισορροπία των εργαζομένων τους και σε πολλές περιπτώσεις μετακινούν διευθυντικά στελέχη σε

διαφορετικές θέσεις, ενώ έκαναν σωστά την δουλειά τους (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Σε αρκετές περιπτώσεις είναι κανόνας, αιρετά στελέχη, να υλοποιούν ειδικές διαχειριστικές δράσεις δίχως την συνδρομή ειδικών εργαζομένων. Επί της ουσίας αυτό είναι το φαινόμενο των συνεταιρισμών στην χώρα μας που κατά βάση οφείλεται στο ότι δεν έχει γίνει αντιληπτή πλήρως ο τεράστιος ρόλος της χρηματοοικονομικής πράξης όπως επίσης και οι κυριότερες επιπτώσεις που έχει στην ποιότητα είτε ακόμα και στο κόστος δράσης των εν λόγω μονάδων (Τσούρας, 2006).

Μια εξίσου σημαντική αδυναμία αυτού του είδους είναι και η τεράστια καθυστέρηση σε ό,τι έχει να κάνει με την λήψη αποφάσεων που λαμβάνουν τα ΔΣ. Εξίσου καθοριστικό ζήτημα είναι το τεράστιο σύνολο των μικρότερων παραγωγών-μελών τους, με κυριότερη επίπτωση να υφίσταται τεράστια δυσμένεια σε ό,τι έχει να κάνει με τον συντονισμό και συνεπώς να υφίσταται δυσμένεια συγκέντρωσης τεράστιας ποσότητας αγαθών (Νιονακης, 2012).

Δεν είναι εφικτό να πετύχουν δυνατή διαπραγματευτική δύναμη και οικονομίες κλίμακας με κυριότερο στόχο να ωφεληθούν περισσότερο οι αγρότες είτε τα μέλη τους. Αυτό το οποίο είναι σημαντικό να γνωρίζουμε, επίσης, είναι πως κρατούν ακριβή λογιστικά βιβλία με βασικότερο σκοπό να ενημερώνουν όπως πρέπει τα μέλη τους στις ΓΣ. Αυτό έχει σαν κυριότερη επίπτωση να υφίσταται πιο μεγάλο κόστος δράσης, καθώς φορολογείται ολόκληρη η αξία των εμπορικών τους συναλλαγών (Σελλιανάκης, 2010).

1.5 Η κατάσταση σε Ελλάδα και Ευρώπη

Όπως γίνεται και στα πιο πολλά κράτη, η ιστορία των συνεταιρισμών στην χώρα μας είναι πιο παλιά από ότι είναι ευρέως γνωστό. Η βασικότερη μορφή τους που έχει εξελιχτεί σε εθνικό επίπεδο είναι γεωργικοί και αγροτικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί. Την περίοδο όπου το πρώτο συνεταιριστικό νομοθετικό πλαίσιο αναπτύχθηκε κατά την περίοδο του 1915, ήταν λίγοι οι γεωπόνοι οι οποίοι είχαν αναπτύξει συνεταιρισμούς (Τσούμας, 2005).

Το καινούριο νομοθετικό πλαίσιο ήταν κατά βάση μια κυβερνητική κίνηση η οποία είχε σαν απώτερο στόχο την βέλτιστη εφικτή επίλυση σοβαρών ελλείψεων στον χώρο της αγοράς καθώς επίσης και στην αισθητή ελάττωση του φαινομένου της αισχροκέρδειας, που ήταν τεράστιο πρόβλημα ως επί το πλείστον της επαρχίας της χώρας μας (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Στη συνέχεια υπήρξε μια περίοδος δυνατής εξέλιξης γεωργικών καθώς επίσης και αγροτικών συνεταιρισμών, ενισχυμένη από την ανταλλαγή πληθυσμών ανάμεσα στην χώρα μας και στην Τουρκία, πιο πολλών από 2 εκατομμυρίων γηγενών Ελλήνων οι οποίοι ήρθαν από την Τουρκία μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Με αυτόν τον τρόπο υπήρξε η ανάπτυξη της Αγροτικής Τράπεζας της χώρας μας στα τέλη της δεκαετίας του '20 (Σελλιανάκης, 2010).

Στο ξεκίνημα της επόμενης δεκαετίας υπήρξαν πιο πολλοί από 3 χιλιάδες συνεταιρισμοί πρωτογενούς επιπέδου καθώς επίσης και 85 δευτερογενούς. Η χρηματοοικονομική μεγέθυνση όπως επίσης και η αυτονομία των συνεταιρισμών αυτής της μορφής στην χώρα μας ήταν τόσο καθοριστική, προκειμένου να αναζητηθούν άλλες ομάδες άσκησης πολιτικής πίεσης με κυριότερο στόχο να καταστείλουν σε μεγάλο βαθμό τη σημασία τους (Τσιαμήτρος, 2019).

Οι αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο εκείνης της περιόδου επέφεραν μια καθοριστική αποδυνάμωση της χρηματοοικονομικής σημασίας τους ενώ την ίδια στιγμή κατάφεραν να ελαττώσουν σε σημαντικό επίπεδο την αυτονομία που είχαν από το ίδιο το κράτος. Μερικά χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα στα τέλη της δεκαετίας του '70, η χώρα μας κατήργησε το μοναδικό συνεταιριστικό νομοθετικό πλαίσιο και ενεπλάκη σε ένα σύστημα με διαφοροποιημένα νομοθετικά πλαίσια, διαμέσου της έγκρισης του 1^{ου} αποκλειστικά αγροτικού συνεταιριστικού νομοθετικού πλαισίου, με καθοριστικές αλλαγές την περίοδο του '81 που προσέφεραν την ευχέρεια ξανά στους συνεταιρισμούς να χρησιμοποιηθούν σαν πολιτικά μέσα (Νιονακης, 2012).

Στη συνέχεια υπήρξαν αρκετές και καθοριστικές νομικές μεταβολές οι οποίες έκαναν τους αγροτικούς συνεταιρισμούς να έχουν μεγαλύτερη εξάρτηση από τις πολιτικές δυνάμεις κυρίως σε ό,τι είχε να κάνει με την επιλογή των ηγετών τους. Σαν συνέπεια, οι παραπάνω συνεταιρισμοί αποδυναμώθηκαν οικονομικά, όπως είχε γίνει ξανά την δεκαετία του '30. Αρκετά χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα στα τέλη της

δεκαετίας του 2000 το σύνολο των συνεταιρισμών στην χώρα μας ήταν κοντά στις 6,4 χιλιάδες ενώ υπήρχαν περισσότερα από 713 χιλιάδες μέλη, σε σχέση με τα σχεδόν 949 χιλιάδες μέλη που υπήρχαν στα μέσα της δεκαετίας του '80 (Κλαδοβασιλάκη, 2018).

Η παρέμβαση η οποία υπήρξε από τις πολιτικές δυνάμεις ήταν δυνατόν να βοηθήσει, προκειμένου να αντιμετωπιστούν κάποια προβλήματα που είχαν να κάνουν κυρίως με την ανάπτυξη ενός μη εξαρτώμενου και αποδοτικού κινήματος αυτής της μορφής. Εκτός από την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΓΕΣΕΣ), την Εθνικού επιπέδου ομοσπονδία αγροτικών συνεταιρισμών, η οποία αναπτύχθηκε στα μέσα της δεκαετίας του '30, υπήρχαν ελάχιστες Ομοσπονδίες των οποίων η αντιπροσωπευτικότητα καθώς επίσης και η σαφής λειτουργική δυνατότητα ήταν δύσκολα να εκτιμηθούν (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Τέτοιες ήταν η Πανελλήνια Ομοσπονδία Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης η οποία αναπτύχθηκε την περίοδο του 2011, η Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Ηλεκτρολόγων και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Εγκαταστάσεων Υδραυλικών (ΠΟΣΕΥΔ) που αναπτύχθηκαν την περίοδο του '80 καθώς επίσης και η Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών που αναπτύχθηκε προς τα τέλη της δεκαετίας του '90. Γενικότερα, αυτό το οποίο χρειάζεται να γνωρίζουμε είναι πως πλέον οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι περιέχονται στο νομοθετικό πλαίσιο 4019 που ισχύει σε εθνικό επίπεδο από την περίοδο του 2011, έχουν φτάσει σχεδόν τις 100 εταιρίες, με περισσότερα από 900 μέλη (Βουρουτζής, 2016).

Από την άλλη μεριά σε ό,τι έχει να κάνει με το ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι σημαντικό να τονιστεί πως η ΕΕ στη σύγχρονη εποχή είναι στην 1^η θέση της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας. Στην ιστορία των κρατών της ΕΕ, η ιδέα της ανάπτυξης ενός κοινού μέλλοντος για το μεγαλύτερο ποσοστό των πολιτών της ήταν παράλληλα μια σημαντική ελπίδα αλλά και μια τεράστια πρόκληση (Ευθυμίου, 2017).

Μετά τις καθοριστικές επιπτώσεις του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η Ευρώπη άλλαξε σελίδα, αφού ολοένα και πιο πολλά κράτη την επέλεξαν σαν μια διέξοδο προοδευτικής ενοποίησης, που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην μείωση των κινδύνων καινούριων συρράξεων. Καθοριστικό κομμάτι της παραπάνω δράσης ήταν η εφαρμογή

ενός χρηματοοικονομικού όπως επίσης και κοινωνικού προτύπου που ενστερνίστηκαν όλες οι ιδρυτικές χώρες και που υπήρξε ελκυστικό και για τα άλλα επίδοξα μέλη τα οποία στη συνέχεια εντάχθηκαν στη συγκεκριμένη Ένωση (Παπαγεωργίου, 2015).

Ως επί το πλείστον η σημασία της αξίας της κοινωνικής συνοχής ήταν κατευθυντήρια αρχή για αρκετές και διαφορετικές επιλογές χρηματοοικονομικής πολιτικής, βάζοντας με αυτόν τον τρόπο σταθερές βάσεις για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης. Η 1^η διάσκεψη της κοινωνίας των πολιτών η οποία διοργανώθηκε σε διεθνές επίπεδο, που υλοποιήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του '90, επιβεβαίωσε τον καθοριστικό ρόλο που χρειαζόταν να έχουν οι οργανώσεις της κοινωνίας αυτής σε ό,τι είχε να κάνει με την ανάπτυξη ενός συμμετοχικού κοινωνικού προτύπου αλλά και με την διαμόρφωση και την υλοποίηση πολιτικών που είναι δυνατόν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στη δημοκρατική δράση (Μαριάδης, 2012).

Η κοινωνική οικονομία, με τον συμμετοχικό χαρακτήρα που είχε και την ενεργή συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, αναγνωρίστηκε σαν καθοριστικός φορέας ενός ισχυρού συστήματος πρόνοιας που είχε την ευχέρεια να παίξει καθοριστικό ρόλο στον εκσυγχρονισμό των διεθνών αυτών συστημάτων καθώς επίσης και στην ενεργή εμπλοκή των ανθρώπων στον εντοπισμό και στην εφαρμογή λύσεων για κάποιες από τις πιο μεγάλες προκλήσεις της τότε κοινωνίας (Βετσόπουλος, 2018).

Την περίοδο του 2003, το Συμβούλιο της ΕΕ έβγαλε έναν κανόνα που είχε να κάνει με το καταστατική της SCE, με απώτερο σκοπό την βέλτιστη εφικτή υποστήριξη της δημιουργίας των διασυνοριακών καθώς επίσης και διακρατικών δράσεων των συνεταιρισμών. Έναν χρόνο αργότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έβγαλε ανακοίνωση που είχε άμεση σχέση με την προβολή αυτών των επιχειρήσεων σε διεθνές επίπεδο, όπου συνιστούσε να υπάρξει πιο μεγάλη εστίαση στις καινούριες χώρες μέλη, όπου ο συγκεκριμένος κλάδος εμφάνιζε χαμηλότερη ανάπτυξη (Κλαδοβασιλάκη, 2018).

Η ΕΕ έχει στηρίξει σε σημαντικό επίπεδο το ξεκίνημα όπως επίσης και την ανάπτυξη διαφόρων πρωτοβουλιών, ως επί το πλείστον διαμέσου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου καθώς επίσης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Οι κανόνες με απώτερο σκοπό τη δράση και των δυο παραπάνω ταμείων για την περίοδο του 2014 μέχρι και την περίοδο του 2020 είχαν σαν κυριότερο στόχο

την προβολή της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικής δράσης σαν εξειδικευμένη επενδυτική προτεραιότητα.¹

Σύμφωνα με έρευνες υπολογίζεται πως η κοινωνική οικονομία στην ΕΕ (που περιέχεται από συνεταιρισμούς, αλληλασφαλιστικές επιχειρήσεις, ενώσεις καθώς επίσης και ιδρύματα) απασχολεί περισσότερους από 14,5 εκατομμύρια υπαλλήλους, κάτι το οποίο αναλογεί στο 6,5% του ενεργού πληθυσμού των κρατών μελών της. Τα παραπάνω δεδομένα περιέχουν ακόμα και το μεγαλύτερο ποσοστό των κοινωνικών εταιριών, μιας και σε εκείνες περιλαμβάνονται και όλες οι κοινωνικές εταιρίες οι οποίες κάνουν χρήση νομικών μορφών της κοινωνικής οικονομίας, όπως είναι για παράδειγμα οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί και οι επιχειρηματικές ενώσεις (Τσιαμήτρος, 2019).

Στην ΕΕ υφίστανται διαφορετικά είδη οργανισμών της κοινωνικής οικονομίας ενώ οι πιο πολλοί εξ αυτών έχουν αναπτυχθεί σαν ενώσεις, ιδρύματα και λοιπά είδη. Σε όλη την Ευρώπη, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί έχουν συνολικό μερίδιο αγοράς σχεδόν 60% στην επεξεργασία και εμπορία γεωργικών προϊόντων και υπολογισμένο μερίδιο 50% στην προμήθεια εισροών (Βετσόπουλος, 2018).

1.6 Νομοθετικό πλαίσιο

Η ελευθερία του συνεταιρισμού κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά στο Σύνταγμα της χώρας μας κατά την περίοδο του 1864 και ειδικότερα στο 11^ο άρθρο του. Κατά την εκπόνηση του Συντάγματος την περίοδο του '75, ο νομοθέτης περιέλαβε φυσικά στο κείμενό του εξειδικευμένη πρόβλεψη, που είχε να κάνει με την αισθητή βελτίωση της λεκτικής διατύπωσης, χρησιμοποιώντας την ήδη καθιερωμένη έννοια του συνεταιρισμού και περιλαμβάνοντας σωστά στο συγκεκριμένο νομικό φαινόμενο στο κεφάλαιο των Ατομικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων (Τσούρας, 2006).

Έτσι, ο νομοθέτης αναγνώρισε την κοινωνική καθώς επίσης και την χρηματοοικονομική σημασία των συνεταιρισμών, όπως επίσης και την προστασία τους, κατοχυρώνοντας το δικαίωμα των πολιτών για την ανάπτυξη ενώσεων και σωματείων μη κερδοσκοπικού σκοπού. Όντως στη συνταγματική διάταξη και

¹ [<https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)]

συγκεκριμένα στην 4^η παράγραφο του 12^{ου} άρθρου κατοχυρώθηκε ένα ατομικό καθώς επίσης και ένα κοινωνικό δικαίωμα (Τσούμας, 2005).

Από τη μια μεριά, επομένως, το ατομικό και το συλλογικό δικαίωμα της αυτοδιοίκησης των συνεταιρισμών, φορείς του οποίου είναι τόσο οι ίδιοι όσο και τα μέλη που περιέχονται σε αυτούς, και από την άλλη το κοινωνικό δικαίωμά τους για κρατική προστασία αλλά και ανάπτυξη. Στην τελευταία εκδοχή αναλογεί σχετική υποχρέωση του κράτους με στόχο την βέλτιστη εφικτή προστασία τους, που από την άλλη μεριά δικαιολογεί σε μεγάλο βαθμό ακόμα και τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών τους δράσεων (Σελλιανάκης, 2010).

Παρά το γεγονός αυτό, οι παραπάνω συνταγματικές διατάξεις προβλέπουν, όπως σε όλες τις περιπτώσεις, τις κατευθυντήριες οδηγίες με απώτερο σκοπό την θέσπιση ενός νόμου διαμέσου τυπικών είτε κανονιστικών πράξεων, όπου θα πρέπει να προσαρμόζονται σε καθορισμένες διατάξεις των καταστατικών των εκούσιων συνεταιρισμών (Μαριάδης, 2012).

Στο παραπάνω πλαίσιο, το 1^ο οργανωτικό νομοθετικό πλαίσιο που τους αφορούσε ήταν το 602 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του '15. Για αρκετά χρόνια, το εν λόγω νομοθετικό πλαίσιο ήταν η μοναδική ρύθμιση για όλα τα είδη των συνεταιρισμών. Αργότερα, υπήρξε το νομοθετικό πλαίσιο 1667 που αναφέρθηκε παραπάνω που αποτέλεσε έναν σημαντικό σταθμό σε ό,τι είχε να κάνει με την οριοθέτηση καθοριστικών ζητημάτων.

Μετέπειτα, υπήρξε ο διαχωρισμός που οδήγησε στην οριοθέτηση εξειδικευμένων ρυθμίσεων για τους αμιγείς πιστωτικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι δρουν σαν συνεταιριστικοί τραπεζικού οργανισμοί με το νομοθετικό πλαίσιο 2076 που ισχύει σε εθνικό επίπεδο από την περίοδο του '92 καθώς επίσης και του 4261 που αναπτύχθηκε την περίοδο του 2014 και οριοθετεί καθοριστικά θέματα που έχουν άρρηκτη σχέση με την άσκηση ελέγχου επί των πιστωτικών οργανισμών (Παπαγεωργίου, 2015).

Διαφορετικό νομοθετικό πλαίσιο αναπτύχθηκε και για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς με κυριότερο το νομοθετικό πλαίσιο 921 που ίσχυε στην χώρα μας από την περίοδο του '79 και την θέση του πήρε το νομοθετικό πλαίσιο 1541 που

αναπτύχθηκε την περίοδο του '85. Πλέον, όμως, υφίσταται το νομοθετικό πλαίσιο 4673 που ισχύει από την περίοδο του 2020. Σε αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να τονιστεί πως τα 3 δίκαια των αστικών, αγροτικών καθώς επίσης και των οικοδομικών συνεταιρισμών είναι ομοταγή και δεν τίθενται σε θέση ειδικού προς γενικό και επομένως δεν είναι εφικτή η βοηθητική εφαρμογή διατάξεων μεταξύ τους.²

² [<https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

2.1 Ίδρυση

Με κυριότερο στόχο την ανάπτυξη ενός συνεταιρισμού χρειάζεται η σύνταξη καταστατικού, υποβάλλεται και στη συνέχεια θα πρέπει να λάβει την απαιτούμενη έγκριση από το Ειρηνοδικείο του τόπου όπου εδρεύει μόνιμα. Ο αρμόδιος ειρηνοδίκης είναι εκείνος ο οποίος καταχωρεί το καταστατικό στο Μητρώο Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου (Βετσόπουλος, 2018).

Αντίγραφο του καταστατικού ύστερα από την καταχώριση, θα πρέπει να σταλεί σε διάστημα 1 μηνός από τον γραμματέα του ειρηνοδικείου. Διαμέσου της καταχώρισης στο παραπάνω μητρώο θα πρέπει να αποκτηθεί η νομική προσωπικότητα. Σε ό,τι έχει να κάνει με τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, είναι σημαντικό να επισημανθεί πως χρειάζεται να υποβληθεί πλήρης φάκελος στο Υπουργείο Περιβάλλοντος (Παπαγεωργίου, 2015).

Μετέπειτα, ο Υπουργός αυτού του Υπουργείου θα πρέπει να εκτιμήσει τα δεδομένα του εν λόγω φακέλου και να διερευνήσει την πληρότητα που έχει το καταστατικό. Εάν συμφωνεί, είναι δυνατόν να λάβει απόφαση έγκρισης του καταστατικού είτε είναι εφικτό να αλλάξει την πρότασή του, στα πλαίσια της ευρύτερης οικιστικής καθώς επίσης και στεγαστικής πολιτικής (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Από την άλλη μεριά, οι Αστικοί Συνεταιρισμοί ύστερα από την καταχώριση των συνεταιρισμών στο Μητρώο Αστικών Συνεταιρισμών, θα πρέπει να λάβουν τη νομική προσωπικότητα όπως επίσης και την εμπορική τους ιδιότητα. Τα καταστατικά των δευτεροβάθμιων καθώς επίσης και τριτοβάθμιων οργανώσεων εγκρίνονται από το κατά τόπους μονομελές πρωτοδικείο (Ευθυμίου, 2017).

Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως το όνομά τους έχει άμεση σχέση με τους κυριότερους σκοπούς τους καθώς επίσης και τη μεγέθυνση των συνεταίρων. Παρά το γεγονός αυτό, όμως, είναι χρήσιμο να σημειωθεί πως στην επωνυμία του δεν περιέχονται ονόματα συνεταίρων είτε ακόμα και τρίτων. Το καταστατικό είναι

καθοριστικό να υπογραφεί από ένα ελάχιστο σύνολο μελών (πχ για αγροτικούς τουλάχιστον 7 άνθρωποι, για αστικούς τουλάχιστον 15, για καταναλωτικούς τουλάχιστον 100 κλπ) (Βουρουτζής, 2016).

Τέλος, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως η ανάπτυξη του καταστατικού συντάσσεται μέσω ενός εγγράφου με ιδιωτική πρωτοβουλία, που έχει χρόνο και υπογράφεται από τα μέλη που τον έχουν ιδρύσει. Με κυριότερο στόχο να είναι έγκυρο είναι ζωτικής σημασίας να περιέχει τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, την ονομασία και την έδρα, τους στόχους και τις δράσεις, τα κριτήρια εισόδου, το ύψος της συνεταιρικής μερίδας, την έκταση της ευθύνης των μελών, τα κριτήρια σύγκλησης, δράσης και των καθηκόντων των οργάνων διοίκησης (ΓΣ και ΔΣ), τη χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού, τη μέθοδο ορισμού των ελεγκτών, τη λύση και την εκκαθάριση κλπ (Κλαδοβασιλάκη, 2018).

2.2 Οργάνωση

Η οργανωτική δομή όπως επίσης και η λειτουργία των συγκεκριμένων οργανισμών κατά κύριο λόγο εστιάζει στο ΔΣ, στο Εποπτικό Συμβούλιο, στη ΓΣ καθώς επίσης και στη δράση των υπολοίπων τμημάτων. Επί της ουσίας οι εν λόγω οργανισμοί είναι ειδικής φύσεως χρηματοοικονομικές οργανώσεις οι οποίες διοικούνται από ορισμένα όργανα τα οποία έχουν σαν απώτεροι στόχο την επίτευξη των σκοπών του συνεταιρισμού (Τάνος, 2012).

Σε κάθε περίπτωση, καθοριστικό ρόλο σε όλα αυτά διαδραματίζει ο εσωτερικός κανονισμός ο οποίος αφορά την αναλυτική οργάνωση των συνεταιρισμών καθώς επίσης και τον χωρισμό τους σε διαφορετικά τμήματα. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, επίσης, πως σε περιστατικά μεγαλύτερων συνεταιρισμών γίνεται σαφές ότι οι συνεταιρισμοί οριοθετούν τους όρους όπως επίσης και τις αμοιβές των εργαζομένων, τις προαγωγές, τις προσλήψεις, τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις των εργαζομένων.

Στην παραπάνω κατεύθυνση, η οργάνωσή τους προβλέπει την διάκρισή τους σε διαφορετικά τμήματα, έτσι ώστε να εστιάζουν σε όλες τις απαιτήσεις της οργάνωσης αυτής της μορφής. Επί της ουσίας, το σύνολο των τμημάτων είναι καθοριστικό να

αντιστοιχεί στο μέγεθος της συνεταιριστικής οργάνωσης όπως επίσης και του κύκλου των δράσεων της (Καρβουνιάρη, 2019).

Στο εν λόγω πλαίσιο στο εκάστοτε τμήμα οριοθετείται με ακρίβεια το όριο δικαιοδοσίας όπως επίσης και το περιεχόμενο του εκάστοτε τμήματος, είτε ακόμα και τα καθήκοντα των εργαζομένων. Γενικά αυτό το οποίο είναι ζωτικής σημασίας να γνωρίζουμε είναι πως κατά την διαδικασία της διάρθρωσης των συνεταιρισμών εντοπίζονται καθορισμένα τμήματα, τα οποία παρουσιάζονται στη συνέχεια (Αδάμ, 2014).

Το πρώτο εξ αυτών είναι η Γενική Διεύθυνση, την οποία ασκεί ο Γενικός Διευθυντής ή ο Διευθύνων Σύμβουλος. Ο συγκεκριμένος διευθυντής είναι αναγκασμένος να ενημερώνει πάντοτε και με τεράστια ακρίβεια το συμβούλιο για την εξέλιξη όλων των δράσεων και των προγραμμάτων. Επίσης, υφίσταται η οικονομική υπηρεσία – λογιστήριο. Επί της ουσίας πρόκειται για τα αρμόδια τμήματα της λογιστικής διαχείρισης που ρόλος τους είναι η εποπτεία των λογαριασμών, των πελατών ενώ ταυτόχρονα υλοποιείται έλεγχος των λογιστικών συναλλαγών, της κοστολόγησης κλπ (Κουτρομπέλης, 2021).

Από την άλλη μεριά, υφίσταται και το τεχνικό τμήμα το οποίο είναι αρμόδιο για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και τον εκσυγχρονισμό τους με απώτερο στόχο την αισθητή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών. Παράλληλα, υφίσταται και το τμήμα προμηθειών που έχει την ευθύνη για τις προμήθειες των βασικών υλών είτε ακόμα και των βοηθητικών υλών και του εξοπλισμού. Το εν λόγω τμήμα είναι καθοριστικό να ενημερώνεται για τις συνθήκες της αγοράς και τους προμηθευτές (Μαστρογιάννη, 2016).

Επίσης, υφίσταται το τμήμα παραγωγής. Στην περίπτωση στην οποία ο συνεταιρισμός ασχολείται με διαφορετικές μεταποιητικές δράσεις είναι ζωτικής σημασίας η ύπαρξη ενός τέτοιου τμήματος. Το συγκεκριμένο τμήμα ασχολείται με τα ζητήματα της τυποποίησης, της συσκευασίας, του σχεδιασμού, της εποπτείας καθώς επίσης και της ποιότητας. Ακόμα, υφίσταται το τμήμα μάρκετινγκ το οποίο ασχολείται με την έρευνα της αγοράς, τον σχεδιασμό των καινούριων αγαθών, την προώθηση, τις δημόσιες σχέσεις κλπ (Αδάμ, 2014).

Αντίθετα, το τμήμα προσωπικού είναι το τμήμα το οποίο ακολουθεί την τακτική οργάνωσης και είναι αρμόδιο για την επίλυση σοβαρών ζητημάτων που έχουν άρρηκτη σχέση με τους υπαλλήλους. Ως επί το πλείστον ασχολείται με την επιλογή του ανθρώπινου δυναμικού, τις αμοιβές τις οποίες λαμβάνουν, την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων κλπ (Φεφές, 2018).

Τέλος, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν η γραμματεία και ο νομικός σύμβουλος. Σε ό,τι έχει να κάνει με το πρώτο εξ αυτών, θα πρέπει να αναφερθεί πως είναι αρμόδια για την διεκπεραίωση της αλληλογραφίας, την κοινοποίηση των αποφάσεων της διεύθυνσης και της διοίκησης, την τήρηση των πρακτικών κλπ. Από την άλλη μεριά, σε ό,τι έχει να κάνει με το δεύτερο, θα πρέπει να σημειωθεί πως είναι αρμόδιος για την παροχή νομικών συμβουλών σε ζητήματα συναλλαγών, φορολογικών ζητημάτων κλπ (Παπαπάνου, 2019).

2.3 Αρχές διοίκησης και λειτουργίας

Έρευνες όλα αυτά τα χρόνια αναφέρουν πως η προς τα έξω εικόνα των συνεταιρισμών δεν διαφοροποιείται σε μεγάλο βαθμό από αυτή που έχουν άλλα είδη εταιριών και οργανισμών. Επομένως, γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι συνεταιρισμοί θα πρέπει να έχουν ανταγωνιστική διάρθρωση προκειμένου να καταφέρουν να διασφαλίσουν όσο καλύτερα γίνεται την επιβίωσή τους και εκ των πραγμάτων χρειάζονται μηχανισμοί ανάλογοι με αυτούς των εταιριών (Benos et al., 2015).

Η κυριότερη διαφορά είναι πως οι ιδιοκτήτες τους είναι τα ίδια άτομα τα οποία κάνουν χρήση των υπηρεσιών τους, κάτι το οποίο σημαίνει πως η πλειονότητα των καταναλωτών είναι οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες του συνεταιρισμού. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, τα 3 διοικητικά επίπεδά τους είναι η ΓΣ, το ΔΣ καθώς επίσης και ο Γενικός Διευθυντής (Τάνος, 2012).

Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι όσο πιο οριοθετημένα είναι τα καθήκοντα όλων των οργάνων, τόσο περισσότερο είναι εφικτή η ορθή αλλά και η αποδοτική δράση των συνεταιρισμών. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο χρειάζονται ισότιμες σχέσεις ανάμεσα στα μέλη καθώς επίσης και σε οριοθετημένα καθήκοντα. Δυο είναι τα βασικά συστήματα

διοίκησης και διαχείρισής τους τα οποία χωρίζονται στο δυαδικό και στο μονιστικό (Παπαπάνου, 2019).

Γενικότερα, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως ο παραπάνω διαχωρισμός υλοποιείται πάντοτε σύμφωνα με τα καθήκοντα τα οποία υφίστανται στα επιμέρους όργανα. Σε ό,τι έχει να κάνει με το δυαδικό σύστημα αυτής της μορφής, θα πρέπει να επισημανθεί πως υφίσταται μια ΓΣ των μελών, ένα διευθυντικό όργανο καθώς επίσης και ένα όργανο ελέγχου (Καρβουνιάρη, 2019).

Επί της ουσίας, το διευθυντικό όργανο περιέχεται από έναν είτε πιο πολλούς ανθρώπους, που επιλέγονται και ανακαλούνται από το όργανο ελέγχου ή από τη ΓΣ. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, εξάλλου, πως το παραπάνω όργανο έχει την ευθύνη για την διοίκηση όπως επίσης και την εκπροσώπηση της οργάνωσης αυτής της μορφής σε σχέση με τρίτους (Φεφές, 2018).

Στην περίπτωση στην οποία στο συγκεκριμένο όργανο έχουν ενεργό ρόλο πιο πολλοί άνθρωποι, ένας από τους εν λόγω ανθρώπους εκλέγεται από αυτά πρόεδρος, που είναι αρμόδιος για να συγκαλεί σε συνεδρίαση το διευθυντικό όργανο και να διευθύνει τις δράσεις του. Το όργανο ελέγχου, από την άλλη, έχει την ευθύνη για την εποπτεία της διοίκησης την οποία ασκεί το διευθυντικό όργανο και στην ουσία εκπροσωπεί τη οργάνωση αυτού του είδους σε σχέση με το διευθυντικό όργανο. Επί της ουσίας, αφορά τα μέλη τα οποία οριοθετούνται και ανακαλούνται από τη ΓΣ.

Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας είναι δυνατόν να προβλεφθεί ο ενεργός ρόλος και των μελών οι οποίοι δεν είναι χρήστες των υπηρεσιών, έως το 25% του συνόλου των μελών του οργάνου ελέγχου. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, το όργανο ελέγχου είναι εκείνο το οποίο εκλέγει τον πρόεδρο, που συγκαλεί το όργανο και είναι αρμόδιο για να διευθύνει τις συνεδριάσεις. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως το καταστατικό θα πρέπει να καθορίζει τις κατηγορίες πράξεων για τις οποίες χρειάζεται έγκριση του οργάνου ελέγχου είτε της ΓΣ προς το διευθυντικό στέλεχος (Κουτρομπέλης, 2021).

Τέλος, σε ό,τι έχει να κάνει με το μονιστικό σύστημα, θα πρέπει να σημειωθεί πως προβλέπεται η ύπαρξη διοικητικού οργάνου (ΔΣ), που είναι υπεύθυνο για τη διοίκηση όπως επίσης και την εκπροσώπηση της οργάνωσης αυτής της μορφής σε

σχέση με τρίτους. Μάλιστα, για τη συγκεκριμένη διαχείριση είναι εφικτό να προβλεφθεί σαν αρμόδιος κάποιος διευθυντής (Benos et al., 2015).

Γίνεται εύκολα αντιληπτό από τα παραπάνω ότι στο διοικητικό όργανο η επιλογή των μελών γίνεται από τη ΓΣ, ενώ μεταξύ των μελών του το εν λόγω όργανο εκλέγει και διευθύνει τις δράσεις του. Σε κάθε περίπτωση το καταστατικό θα πρέπει να οριοθετεί πλήρως όλες τις κατηγορίες ενεργειών για τις οποίες χρειάζεται ρητή απόφαση του διοικητικού οργάνου είτε έγκριση της ΓΣ (Αδάμ, 2014).

2.4 Όργανα διοίκησης

Τα βασικότερα όργανα τα οποία έχουν ενεργό ρόλο στην υλοποίηση όλων των δράσεων είναι η ΓΣ, το ΔΣ αλλά και το Εποπτικό Συμβούλιο. Το πρώτο εξ αυτών είναι το ανώτατο όργανό τους και λαμβάνει καθοριστικές αποφάσεις για την ευρύτερη τακτική την οποία ακολουθεί ο συνεταιρισμός, δίχως όμως να ασχολείται με λεπτομέρειες οι οποίες είναι στην αρμοδιότητα του ΔΣ (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Μάλιστα, στη ΓΣ λαμβάνουν μέρος όλα τα μέλη ενώ είναι σημαντικό να τονιστεί πως το εκάστοτε μέλος εξ αυτών έχει μόνο μια ψήφο. Σε κάθε περίπτωση το νομοθετικό πλαίσιο και το καταστατικό είναι εκείνα τα οποία οριοθετούν ζητήματα για τα οποία η ΓΣ είναι εκείνη η οποία έχει την άμεση ευθύνη. Κάποια από τα κυριότερα καθήκοντα αυτής της συνέλευσης είναι τα εξής :

- Ψήφιση και αλλαγή καταστατικού
- Συγχώνευση του συνεταιρισμού ή διάλυσή του
- Έγκριση ισολογισμού των πλεονασμάτων διαχείρισης
- Εκλογή ή ανάκληση των υπολοίπων συμβουλίων αλλά και των εκπροσώπων σε άλλες οργανώσεις (Μαστρογιάννη, 2016)

Πίνακας 2.1 : Τα κυριότερα όργανα των συνεταιρισμών

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	
<p>Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, διακρίνεται σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τακτική, γίνεται 1 φορά το χρόνο • Έκτακτη, όποτε προκύψουν θέματα που απαιτείται απόφαση από αυτή • Καταστατική, συγκαλείται για μεταβολή όρων του καταστατικού (ισχύει μόνο για τους Αστικούς Συνεταιρισμούς) 	
↓	↓
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
<p>Εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση, έχει διετή διάρκεια, για τους αστικούς και τριετή διάρκεια, για τους Αγροτικούς συνεταιρισμούς. Τα μέλη δεν μπορεί να είναι πιο λίγα από τρία (3) για Αστικούς και Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς και πέντε (5) τουλάχιστον μέλη για Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον μια φορά το μήνα.</p>	<p>Το εκλέγει η Γενική Συνέλευση και αποτελείται από 3 μέλη. Αν τα μέλη του Συνεταιρισμού είναι λιγότερα από 25 δεν εκλέγεται ΕΣ. (Δεν ισχύει για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς)</p>

Πηγή : Βετσόπουλος, 2018

Παράλληλα, είναι χρήσιμο να επισημανθεί πως η παραπάνω συνέλευση χρειάζεται να συγκαλείτε από το ΔΣ τακτικά 1 φορά ανά έτος, ή στην περίπτωση στην οποία υφίσταται μεγάλη ανάγκη και οι αποφάσεις χρειάζεται να λαμβάνονται κατά πλειοψηφία είτε κατά την αυξημένη πλειοψηφία στην περίπτωση που έχει άμεση σχέση με καθοριστικά ζητήματα (Μαριάδης, 2012).

Από την άλλη μεριά για το ΔΣ, είναι σημαντικό να σημειωθεί πως η προηγούμενη συνέλευση δεν είναι εφικτό να συνέρχεται και να λαμβάνει αποφάσεις για κάθε ζήτημα το οποίο μπορεί να υπάρξει. Επομένως, το ΔΣ περιέχεται από ελάχιστα μέλη τα οποία εκλέγονται από τη ΓΣ και εκ των πραγμάτων είναι πιο ευέλικτο και είναι δυνατόν να λαμβάνει αποφάσεις αμεσότερα κάτι το οποίο είναι ζωτικής σημασίας στην κατεύθυνση ελέγχου των πολλών αλλαγών στην οικονομική καθημερινότητα (Παπαγεωργίου, 2015).

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να επισημανθεί πως τα μέλη του συγκεκριμένου συμβουλίου είναι το λιγότερο 5 για τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς και τις ενώσεις. Σε άλλες περιπτώσεις στα μέλη αυτού του συμβουλίου περιέχεται και ένας

εκπρόσωπος των υπαλλήλων. Το τελευταίο είναι κάτι το οποίο τις περισσότερες φορές λαμβάνει χώρα στις μεγαλύτερες οργανώσεις.

Τέλος, σε ό,τι έχει να κάνει με το εποπτικό συμβούλιο, είναι καθοριστικό να τονιστεί πως έχει να κάνει με το αρμόδιο όργανο το οποίο ελέγχει και κρίνει όλες τις δράσεις του ΔΣ ενώ την ίδια στιγμή ενημερώνει τη ΓΣ για την εποπτεία όλων των δράσεων καθώς επίσης και της χρηματοοικονομικής διαχείρισης. Ο έλεγχος αυτής της μορφής έχει σαν κυριότερο σκοπό να διαπιστωθεί το κατά πόσο τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανονισμοί. Αφορά κανονισμούς οι οποίοι εστιάζουν στο αντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο, στο καταστατικό όπως επίσης και στους κανονισμούς του συνεταιρισμού (Ευθυμίου, 2017).

Εκτός από τα παραπάνω, όμως, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει και η κρατική εποπτεία. Ο συγκεκριμένος έλεγχος τις περισσότερες φορές ασκείται με τον τρόπο ο οποίος προβλέπεται από τα ρυθμιστικά νομοθετικά πλαίσια. Ο έλεγχος όλων των βαθμίδων και των εταιριών του 32^{ου} άρθρου του νομοθετικού πλαισίου 2810 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του 2000 ασκείται από τον Υπουργείο Γεωργίας (Βουρουτζής, 2016).

Ο έλεγχος αυτού του είδους έχει άρρηκτη σχέση με τη σύννομη δράση καθώς επίσης και την υποβοήθηση του έργου τους. Ως επί το πλείστον περιέχει την επαλήθευση της καταβολής της αξίας των συνεταιρικών μερίδων είτε όλων των άλλων ληξιπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων των μελών τους, την τήρηση των διατάξεων των νομοθετικών πλαισίων, του καταστατικού είτε ακόμα και των αποφάσεων των ΓΣ είτε την επαλήθευση του ισολογισμού κλπ (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Σε ό,τι έχει να κάνει με τους Αστικούς Συνεταιρισμούς, θα πρέπει να σημειωθεί πως στο νομοθετικό πλαίσιο 1667 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του '86 προβλέπεται πως η φροντίδα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών όπως και ο έλεγχός τους περιέχεται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Αντίθετα, για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς στο Προεδρικό Διάταγμα 93/87 προβλέπεται πως από τα μέσα της περιόδου του '87 τη δικαιοδοσία με στόχο την έγκριση των καταστατικών είτε τον έλεγχο των συγκεκριμένων συνεταιρισμών την έχει το ΥΠΕΧΩΔΕ (Τσούμας, 2005).

Τέλος, αυτό το οποίο είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε είναι πως στο Ειρηνοδικείο τηρείται μητρώο των συνεταιρισμών με έδρα στην περιφέρειά του. Στο συγκεκριμένο μητρώο περιλαμβάνονται η επωνυμία και ο στόχος τους, η κατηγορία στην οποία ανήκουν σε ό,τι έχει να κάνει με τις αρμοδιότητες των συνεταίρων καθώς επίσης και τα ονόματα των νόμιμων εκπροσώπων του εκάστοτε συνεταιρισμού (Νιονακης, 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

3.1 Οικονομικά στοιχεία

Βάσει μελετών σε αρκετά περιστατικά, οι συνεταιριστικές οργανώσεις, κατά κύριο λόγο οι αγροτικές, ενεργούν με απώτερο στόχο να παρέχουν μέσα από τις δραστηριότητές τους και τη συσπείρωση των πολιτών, οικονομική ισχύ κατάλληλα να επιφέρει καθοριστικές επιρροές και επιδράσεις στην εξέλιξη όπως επίσης και στην αντοχή του αγροτικού κλάδου της χώρα μας (Τσιαμήτρος, 2019).

Ενδιαφέρουν έχει να αναλυθούν στο συγκεκριμένο σημείο, η θέση της χώρας μας σε ό,τι έχει να κάνει με τις παραπάνω οργανώσεις συγκριτικά με την κατάσταση των υπολοίπων κρατών μελών της ΕΕ. Όπως μπορούμε να διακρίνουμε από τον πίνακα 3.1 που ακολουθεί, φαίνεται πως η απασχόληση στον γεωργικό κλάδο σε εθνικό επίπεδο την περίοδο του 2012 ήταν αρκετά πιο υψηλή σε σχέση με την ανάλογη του κοινοτικού μέσου όρου, παρά το γεγονός πως το σύνολο των μελών δεν διαφοροποιείται σε μεγάλο βαθμό στα δυο περιστατικά (Κλαδοβασιλάκη, 2018).

Ακόμα, στο συγκεκριμένο σημείο θα πρέπει να τονιστεί και το σύνολο των πρωτοβάθμιων οργανώσεων αυτού του είδους αφού σε εθνικό επίπεδο ο κατακερματισμός τους έχει επιφέρει τριπλάσιο πλήθος από τον κοινοτικό μέσο όρο ενώ ο κύκλος δράσεων των συγκεκριμένων συνεταιρισμών είναι αρκετά πιο κάτω κοινοτικού μέσου όρου. Όλα αυτά συμβάλλουν στο να συμπεράνουμε πως υφίσταται μια μη επαρκής αλλά και προβληματική διαχείριση στο συνεταιριστικό κίνημα της χώρας μας, κυρίως σε ό,τι έχει να κάνει με την αγροτική παραγωγή (Σελλιανάκης, 2010).

Σε ό,τι έχει να κάνει με την συμμετοχή στα κέρδη, είναι σημαντικό να τονιστεί πως οι συνεταιρισμοί αναπτύσσονται με καθορισμένο τρόπο, προκειμένου οι συνέταιροι με τις εισφορές τους και την ανάπτυξη συναλλακτικών σχέσεων με τους συνεταιρισμούς να καλύπτουν τις δαπάνες τους σε τέτοιο επίπεδο, με απώτερο στόχο να μην μένει κανένα απολύτως πλεόνασμα, αλλά οι εισροές και οι εκροές να είναι ισοσκελισμένα (Νιονακης, 2012).

Πίνακας 3.1 : Στατιστικά δεδομένα για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Ενώσεις του 2012

	Μέσος όρος των 15	Ελλάδα
Απασχόληση στη Γεωργία	7,5 %	20,8%
Αριθμός ΑΣΟ α' βαθμού	1966	6330
Σύνολο Μελών ΑΣΟ	791.400	800.000
Κύκλος Εργασιών (δισ ECU)	14,95	0,90

Πηγή : ΠΑΓΕΣΕΣ, 2012

Παρά το γεγονός αυτό, όμως, η νομοθετική όπως επίσης και η χρηματοοικονομική πραγματικότητα απομακρύνει το συνεταιρισμό από τον παραπάνω στόχο. Το κέρδος τους, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, οριοθετείται το ποσόν κατά το οποίο οι εισροές ξεπερνούν τις δαπάνες και είναι δυνατόν να έχουμε στην περίπτωση που κάποιος συναλλάσσεται με άλλους ανθρώπους οι οποίοι δεν είναι μέλη του. Παρά το γεγονός αυτό, όμως, στην περίπτωση που οι δράσεις του περιορίζονται στον κύκλο των συνεταίρων, τότε τα περιθώρια επίτευξης κέρδους είναι εξαιρετικά μικρά, δίχως αυτό να αποτελεί πάντα τον κανόνα (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

Σύμφωνα, επομένως, με το νομοθετικό πλαίσιο, τα καθαρά κέρδη τους προσφέρονται με βασικότερο στόχο την ανάπτυξη τακτικών, έκτακτων είτε ακόμα και εξειδικευμένων αποθεματικών και με στόχο τη διανομή στους συνεταιρισμούς. Όμως, η διανομή υλοποιείται ύστερα από την ολοκλήρωση του σχηματισμού των αποθεμάτων, επομένως σε περίπτωση που σαν μέτρο διανομής οριστεί το σύνολο των συνεταιριστικών μεριδίων τότε στην περίπτωση που ο εκάστοτε συνέταιρος αποκτά έως και 5 προαιρετικές μερίδες, εκτός των αναγκαστικών που είναι για όλους τότε υφίσταται το ρίσκο της αλλοίωσης του γνήσιου αντί-κεφαλαιουχικού χαρακτήρα του συνεταιρισμού (Βουρουτζής, 2016).

Σε διαφορετική περίπτωση, όπου η διανομή των κερδών είναι ίση προς όλους τότε υφίσταται το ρίσκο ένας αδιάφορος συνέταιρος να αμείβεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο με αυτόν ο οποίος εμφανίζει τεράστιο ενδιαφέρον. Έρευνες όλα αυτά τα χρόνια αναφέρουν πως η πιο λογική τακτική διανομής αυτού του είδους φαίνεται πως είναι η

διανομή η οποία κατά κύριο λόγο υλοποιείται σύμφωνα με την έκταση των συναλλαγών που ο εκάστοτε συνέταιρος ανέπτυξε με τον συνεταιρισμό κατά την περίοδο της εταιρικής χρήσης (ΠΑΓΕΣΕΣ, 2012).

Με αυτόν τον τρόπο οι συνέταιροι οι οποίοι έχουν ενεργό ρόλο στις συγκεκριμένες δράσεις και παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη κερδών, σε μετέπειτα χρόνο είναι ζωτικής σημασίας να διαμοιράζονται τα κέρδη σύμφωνα με την έκταση του δικού τους ρόλου στον σχηματισμό. Επομένως, η διαδικασία της διανομής των κερδών από τη μια θα κατανέμεται σύμφωνα με το σύνολο των συνεταιριστικών μερίδων και από την άλλη μεριά σύμφωνα με την έκταση της συναλλακτικής με το συνεταιρισμό δράσης των συνεταίρων (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

3.2 Λογιστικός και οικονομικός έλεγχος

Έρευνες όλα αυτά τα χρόνια αναφέρουν πως οι δυο αυτοί έλεγχοι υλοποιούνται σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο όπως επίσης και από τα καταστατικά των συνεταιρισμών. Οι ελεγκτικές δράσεις αφορούν κατά κύριο λόγο τη διαχείριση της ξένης περιουσίας (του συνεταιρισμού) από τα όργανα διοίκησής του, τα διευθυντικά μέλη καθώς επίσης και τους υπαλλήλους του (Τάνος, 2012).

Κυριότερος στόχος είναι να αποδειχτεί αλλά και να πιστοποιηθεί η πιστότητα και η ειλικρίνεια των οικονομικών αυτών των οργανισμών, όπως επίσης και η πρόληψη είτε η αποκάλυψη των λαθών ακούσιων είτε και εκούσιων. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί πως δεν είναι εφικτό να οριστούν ελεγκτές μέλη και υπάλληλοι της οργάνωσης που ελέγχεται (Καρβουνιάρη, 2019).

Οι ελεγκτές όπως επίσης και οι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική ΓΣ, εκτός από τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, οι οποίοι έχουν οριστεί και στο καταστατικό. Η αμοιβή τους οριοθετείται στο καταστατικό ενώ είναι αναγκασμένοι να εμφανίζουν το αποτέλεσμα της ελεγκτικής δράσης στο ΔΣ της οργάνωσης που έχει ελεγχθεί όπως επίσης και στην εποπτεύουσα αρχή, σε διάστημα 20 ημερών πριν τη ΓΣ.

Το ΔΣ είναι υποχρεωμένο, ακόμα, να ανακοινώνει το αποτέλεσμα της ελεγκτικής δράσης στην 1^η ΓΣ των μελών μετά την διαδικασία του ελέγχου. Οι ελεγκτές καταθέτουν αντίγραφο του πορίσματος στην παραπάνω αρχή. Παράλληλα, το ΔΣ είναι αναγκασμένο να καλέσει εγγράφως τον ελεγκτή 5 τουλάχιστον ημέρες πριν από την ΓΣ, με απώτερο στόχο να βρίσκεται σε αυτήν. Οι ελεγκτές είναι καθοριστικό να βρίσκονται στην παραπάνω συνέλευση και να προσφέρουν όλα τα στοιχεία που έχουν στην διάθεσή τους είτε να δίνουν οποιαδήποτε διευκρίνιση χρειαστεί (Κουτρομπέλης, 2021).

Από την άλλη μεριά, σε ό,τι έχει να κάνει με την οικονομική διαχείριση, θα πρέπει να τονιστεί πως η διαχειριστική περίοδος είναι 12 μήνες και τις περισσότερες φορές ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος, με την 1^η διαχειριστική χρήση να οριοθετείται έως 2 χρόνια. Με την ολοκλήρωση της χρήσης είναι καθοριστικό να κλείσουν τα βιβλία αυτής της οργάνωσης ενώ στη συνέχεια υλοποιείται η απογραφή της περιουσίας ενώ παράλληλα συντάσσεται ο ισολογισμός όπως επίσης και ο λογαριασμός, τα αποτελέσματα χρήσης τα οποία υποβάλλονται από το ΔΣ στην τακτική ΓΣ με τις κατάλληλες επεξηγηματικές αναλύσεις καθώς επίσης και τις εκθέσεις λογοδοσίας για όσα έγιναν την χρονιά που τελείωσε.³

Εάν υφίσταται εποπτικό συμβούλιο, τότε το ΔΣ θα πρέπει να καταθέσει τον ισολογισμό όπως επίσης και τα αποτελέσματα διαχείρισης στο παραπάνω συμβούλιο, προκειμένου να περάσουν από τον απαιτούμενο έλεγχο. Ακόμα, είναι ζωτικής σημασίας να κατατεθεί η ανάλυση του εποπτικού συμβουλίου. Σε αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να σημειωθεί πως οι συνέταιροι είναι ζωτικής σημασίας να έχουν στην ευχέρειά τους τον ισολογισμό, τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης αλλά και την ανάλυση του παραπάνω συμβουλίου (Μαστρογιάννη, 2016).

Από τις ακαθάριστες εισροές οι οποίες έχουν προκύψει θα πρέπει να αφαιρεθούν όλα τα είδη εξόδων όπως επίσης και το υπόλοιπο το οποίο αποτελεί διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Τα πλεονάσματα έχουν προέλευση από τις συναλλαγές της οργάνωσης αυτής της μορφής με τα μέλη της. Το υπόλοιπο εκτός του

³ [<https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)]

πλεονάσματος φαίνεται πως έρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και αποτελεί κέρδος (Αδάμ, 2014).

Από τα πλεονάσματα θα πρέπει να κρατηθεί ποσοστό σχεδόν 10% με κυριότερο σκοπό τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού πριν υλοποιηθεί η αφαίρεση των προαιρετικών μερίδων. Η κράτηση δεν είναι αναγκαστική στην περίπτωση στην οποία το παραπάνω αποθεματικό φτάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των αναγκαστικών μερίδων των μελών αυτής της οργάνωσης ενώ θα πρέπει να γνωρίζουμε πως στη συνέχεια επαναφέρεται στην περίπτωση στην οποία αυτό το αποθεματικό υστερήσει σε σχέση με το συνολικό ποσό των μερίδων των μελών. Τέλος, θα πρέπει να τονιστεί πως το μέρος των πλεονασμάτων το οποίο μεταφέρεται στο εν λόγω αποθεματικό υπολογίζεται σαν ισόποση εισφορά των μελών (Φεφές, 2018).

3.2.1 Έλεγχος αγροτικών συνεταιρισμών σύμφωνα με το 24^ο άρθρο του νόμου 4673/2020

Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων ανά έτος υλοποιείται σε ετήσια βάση από έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή λογιστή είτε μια ελεγκτική επιχείρηση σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο νομοθετικό πλαίσιο 4449 που ισχύει σε εθνικό επίπεδο από την περίοδο του 2017, για αυτούς που έχουν κύκλο εργασιών κατά την τελευταία χρήση άνω των 2 εκατομμυρίων ευρώ είτε για όσους αφορούν τα κριτήρια του τακτικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων των νομικών οντοτήτων όπως ορίζονται από το νομοθετικού πλαίσιο 4308 που ισχύει από την περίοδο του 2014. Σε όλους τους άλλους συνεταιρισμούς αυτής της μορφής υλοποιείται από έναν τουλάχιστον ελεγκτή ο οποίος έχει άδεια άσκησης αυτού του επαγγέλματος (Παπαπάνου, 2019).

Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτελούν την κυριότερη πηγή ενημέρωσης ως επί το πλείστον σε ό,τι έχει να κάνει με την οικονομική κατάσταση της εκάστοτε εταιρίας. Περιέχουν δεδομένα τόσο για την απόδοσή της, όσο και για τις ταμειακές ροές καθώς επίσης και για τα αποτελέσματα της διαχειριστικής περιόδου.

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί πως στους συγκεκριμένους συνεταιρισμούς δεν έχουν την ευχέρεια να οριστούν σαν ελεγκτές μέλη και εργαζόμενου αυτών των συνεταιρισμών οι οποίοι παρακολουθούνται είτε οι σύζυγοι ή οι συγγενείς τους. Στην 2^η παράγραφο του νομοθετικού πλαισίου που μελετάμε σε αυτήν την ενότητα, ο νομοθέτης προσπάθησε να διαφυλάξει σε μεγάλο βαθμό την αξιοπιστία της ελεγκτικής δράσης και των αποτελεσμάτων της, βάζοντας σαφείς απαγορεύσεις σε ό,τι έχει να κάνει με τα άτομα τα οποία υλοποιούν αυτές τις δράσεις και τις σχέσεις που έχουν (Κουτρομπέλης, 2021).

Ακόμα ο ΚΕΔ επισημαίνει τις κυριότερες αρχές της επαγγελματικής δεοντολογίας που περιέχει ακεραιότητα, αντικειμενικότητα, επαγγελματική ικανότητα, εχεμύθεια κλπ. Επί της ουσίας πρόκειται για αρχές αλλά και αξίες που έχουν σαν κυριότερο στόχο να προσφέρουν την βέλτιστη εφικτή εξασφάλιση επί των ενεργούντων τον έλεγχο και των λαμβανόμενων της πληροφορίας αυτού.

Παράλληλα, θα πρέπει να επισημανθεί πως οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους οριοθετούνται από την προηγούμενη τακτική ΓΣ του συγκεκριμένου συνεταιρισμού, εκτός από τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, που οριοθετούνται από το καταστατικό. Η αμοιβή των ελεγκτών οριοθετείται με την απόφαση ορισμού τους είτε για τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης από το καταστατικό.⁴

Λογίζεται ως σημαντικό να τονιστεί πως για λόγους ευκολίας καθώς επίσης και εθίμου η τακτική ΓΣ όπου εγκρίνονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης χρονιάς είναι ως επί το πλείστον η ίδια στην οποία λαμβάνεται η απόφαση ορισμού ανάθεσης της ελεγκτικής δράσης για την τρέχουσα χρήση. Σε ό,τι έχει να κάνει με την συμφωνία επί των όρων ανάθεσης της ελεγκτικής δράσης, σημαντική μνεία χρειάζεται να γίνει στο ΔΠΕ 201, που θέτει στους ελεγκτές την καθοριστική ευθύνη να κατανοήσει πως πληρούνται τα κριτήρια για την ανάληψη της εκάστοτε δράσης.

Οριοθετώντας το οικονομικό πλαίσιο αναφοράς όπως επίσης και διασφαλίζοντας την συμφωνία της διοίκησης να αναγνωρίσει αλλά και να αντιληφθεί

⁴ [<https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)]

την ευθύνη που έχει. Οι όροι της ανάθεσης οι οποίοι έχουν συμφωνηθεί και σχετίζονται άμεσα με την ελεγκτική δράση είναι ζωτικής σημασίας να είναι γραπτός κατοχυρωμένοι και πιθανή μεταβολή τους χρειάζεται να διερευνηθεί σύμφωνα με την λογικότητα και να υπάρξει η απαιτούμενη συμφωνία (Κουτρομπέλης, 2021).

Επίσης, οι ελεγκτές είναι αναγκασμένοι να υποβάλλουν το πόρισμα της ελεγκτικής δράσης τους συνδυαστικά με τα κατάλληλα δεδομένα στο ΔΣ του συνεταιρισμού ο οποίος παρακολουθείται, το αργότερο 1 μήνα πριν από την ΓΣ αλλά και να υποβάλουν αντίγραφο του πορίσματος στο Εποπτικό Συμβούλιο. Στο πόρισμα είναι σημαντικό να οριοθετείται η εξέλιξη της χρηματοοικονομικής κατάστασης στο πλαίσιο των καταστατικών του στόχων καθώς επίσης και των προγραμμάτων δράσεις που έχει ανά έτος.⁵

Το ΔΣ είναι αναγκασμένο να ανακοινώνει τα παραπάνω πορίσματα στην πρώτη μετά την ελεγκτική δράση ΓΣ των μελών του και να καλεί εγγράφως τους ελεγκτές 5 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της ΓΣ με στόχο να βρίσκονται σε αυτήν. Οι ελεγκτές είναι αναγκασμένοι να παρίστανται στη ΓΣ και να προσφέρουν κάθε δεδομένο είτε διευκρίνηση τους ζητηθεί. Στην περίπτωση στην οποία από τα αποτελέσματα της ελεγκτικής δράσης εντοπιστούν δείγματα πως έχουν υλοποιηθεί αξιόποινες πράξεις, οι ελεγκτές είναι αναγκασμένοι να υποβάλλουν μέσα σε διάστημα 10 ημερών το αποτέλεσμα στην υπεύθυνη Εισαγγελική Αρχή και να το κάνουν γνωστό στην εποπτεύουσα αρχή της παραπάνω υποβολής.

Εξίσου σημαντικό το οποίο θα πρέπει να τονιστεί είναι πως οι συγκεκριμένοι συνεταιρισμοί οι οποίοι εποπτεύονται είναι αναγκασμένοι να θέτουν στην διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα απαιτούμενα λογιστικά βιβλία, τα παραστατικά όπως επίσης και τους λογαριασμούς και να προσφέρει κάθε άλλο δεδομένο το οποίο απαιτείται από τους εν λόγω επαγγελματίες με απώτερο στόχο την υλοποίηση των δράσεών τους. (Κουτρομπέλης, 2021).

Κατά κύριο λόγο οι συγκεκριμένοι επαγγελματίες θα πρέπει να παρακολουθήσουν τα παρακάτω :

⁵ [<https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)]

- Τη νομιμότητα των αποφάσεων καθώς επίσης και των πράξεων των οργάνων διοίκησης
- Τη λογιστική πράξη και κυρίως εάν τηρήθηκαν οι αρχές και οι κανονισμοί της λογιστικής επιστήμης
- Την χρηματοοικονομική κατάσταση, η οποία προκύπτει από την ελεγκτική δράση των οικονομικών καταστάσεων ανά έτος καθώς επίσης και την αναφορά πεπραγμένων διαχείρισης του ΔΣ
- Τη διαχειριστική τάξη, σε ό,τι έχει να κάνει μονάχα με τη νομιμότητα της υλοποίησης των εξόδων. Η συγκεκριμένη ελεγκτική δράση έχει σαν κυριότερο στόχο τη διαπίστωση πιθανόν ατασθαλιών, καταχρήσεων είτε λοιπών παραβάσεων που πιθανόν να έχουν διαπραχθεί και την ανίχνευση των αρμοδίων

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειωθεί πως οι ελεγκτές, με αίτησή τους προς το ΔΣ, όπου αναφέρουν τα προς συζήτηση ζητήματα, είναι δυνατόν να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης ΓΣ. Σε αυτήν την περίπτωση το ΔΣ συγκαλεί αναγκαστικά τη ΓΣ σε διάστημα ενός μηνός από την υποβολή της αίτησης, με ζητήματα ημερήσιας διάταξης εκείνα που αναφέρονται στην αίτηση. Ακόμα, είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε πως η αρμόδια αρχή ελέγχου σύμφωνα με το 21^ο άρθρο είναι δυνατόν να ζητήσει από τους ελεγκτές έκτακτο έλεγχο.⁶

3.3 Βιβλία και φορολόγηση

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο 1667 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του '86, οι Αστικοί Συνεταιρισμοί έχουν σαν βασικότερο στόχο την άσκηση επιχειρήσεως και επομένως είναι αναγκασμένοι να τηρούν τα προβλεπόμενα από τον

⁶ [<https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)]

Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (είτε όπως καλείται εν συντομία ΚΒΣ). Εκτός από τα συγκεκριμένα βιβλία, όμως, είναι σημαντικό να τηρεί και άλλα βιβλία (Μαστρογιάννη, 2016).

Όσοι συνεταιρισμοί έχουν βιβλία με τη διπλογραφική τακτική ήταν αναγκασμένοι να ακολουθούν το Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (είτε όπως καλείται εν συντομία ΕΓΛΣ). Από την άλλη μεριά, σε ό,τι έχει να κάνει με τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς θα πρέπει να τηρούνται εξειδικευμένα βιβλία όπου καταγράφονται κυρωμένα αντίγραφα, καταστατικού και εγκριτικής απόφασης, αλλαγές, δεδομένα μελών και ΔΣ όπως επίσης και διάφορα δεδομένων αδειών. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων λαμβάνει την απόφαση για τον ορισμό των υπολοίπων βιβλίων που είναι καθοριστικό να έχουν οι εν λόγω συνεταιρισμοί αλλά και τη μέθοδο τήρησής τους είτε άλλες λεπτομέρειες που κρίνονται ως σημαντικές (Αδάμ, 2014).

Σε ό,τι έχει να κάνει με την φορολόγηση, είναι καθοριστικό να τονιστεί πως κατά την ίδρυσή τους προβλέπονται σε ορισμένα περιστατικά ατέλειες είτε ακόμα και ελαττώσεις φόρων και τελών. Η φορολογία εισοδήματος επιβάλλεται στο γενικό καθαρό εισόδημα είτε ακόμα και στο κέρδος το οποίο είναι πιθανό να υπάρξει, πριν από τις χορηγούμενες εκπτώσεις στα μέλη τους (Φεφές, 2018).

Εικόνα 3.1 : Τήρηση βιβλίων συνεταιρισμών (Παπαπάνου, 2019)

Τα κέρδη τα οποία διανέμονται και οι παρεχόμενες εκπτώσεις στα μέλη υπολογίζονται από το υπόλοιπο των κερδών, το οποίο μένει ύστερα από την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου αυτής της μορφής. Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζουμε πως τα ποσά τα οποία λαμβάνονται με τη μορφή μερίσματος είτε ακόμα και αμοιβών στους εταίρους τους από τους συνεταιρισμούς οι οποίοι έχουν αναπτυχθεί νόμιμα λογίζονται σαν εισροή από εμπορικές εταιρίες και φορολογούνται στην πηγή με συντελεστή ο οποίος υφίσταται κάθε φορά. Για τις εισροές τους, όμως, από ακίνητα είναι καθοριστικός και ένας επιπλέον φόρος, ο οποίος αγγίζει το 3% (Benos et al., 2015).

Σε αυτό το σημείο χρειάζεται να τονιστεί πως όλο το ποσό του φόρου το οποίο αναλογεί στις φορολογούμενες εισροές και της συμπληρωματικής φορολογίας εκπίπτουν τα παρακάτω :

- Η φορολογία παρακράτησης, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 55, 111 καθώς επίσης και 114 του νομοθετικού πλαισίου 2238 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του '94, του εισοδήματος που υπόκειται σε φόρο
- Η φορολογία η οποία αναλογεί στο ποσοστό των φορολογηθέντων εξαντλώντας τη φορολογική υποχρέωση εισροών, που διαμοιράζονται και με τα οποία προσαυξηθεί τα υποκείμενα κέρδη σε φορολογία του νομικού προσώπου, κατά τις διατάξεις της 3^{ης} παραγράφου του 106^{ου} άρθρου του νομοθετικού πλαισίου 2238 που αναφέρθηκε παραπάνω
- Τα κέρδη εξαιτίας εκμετάλλευσης σκαφών υπό ξένη σημαία, τα οποία έχουν αποκτηθεί από ημεδαπές ΑΕ, συνεταιρισμούς κλπ, υπόκεινται στον φόρο για τα πλοία
- Οι εισροές των συνεταιρισμών 1^{ου}, 2^{ου} καθώς επίσης και 3^{ου} βαθμού των καλούμενων αγροτικών από δράσεις οι οποίες εμπίπτουν στους στόχους οι οποίοι οριοθετούνται από τις διατάξεις του καταστατικού τους (Βετσόπουλος, 2018)

Παράλληλα, είναι χρήσιμο να επισημανθεί πως από την απαλλαγή δεν περιέχονται η διαφορά υπερτίμησης των οικοπέδων που πουλάνε στα μέλη τους οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, έχοντας σαν κυριότερο κριτήριο να παρουσιάζεται σε εξειδικευμένο λογαριασμό αποθεματικού και χρησιμεύει μονάχα με απώτερο στόχο την υλοποίηση δράσεων κοινής ωφέλειας, που θα εξυπηρετήσουν τις απαιτήσεις του οικισμού, κάτι που επί της ουσίας δεν αποτελεί εισροή του συνεταιρισμού (Τσιαμήτρος, 2019).

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί πως επί του φόρου ο οποίος αντιστοιχεί στη διαχειριστική περίοδο ο προϊστάμενος της ΔΥΟ βεβαιώνει σαν προκαταβολή με ποσοστό της τάξης του 55%. Γενικότερα, οι δράσεις των συνεταιρισμών (από πωλήσεις προϊόντων και υπηρεσιών υπόκεινται στο ΦΠΑ. Οι εισροές τους από εισφορές συνεταίρων, αλλά και αυτά τα οποία είναι πιθανόν να προκύψουν από τη δράση του υπόκεινται σε ΦΠΑ (Κλαδοβασιλάκη, 2018).

Ταυτόχρονα, δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, οι τόκοι από καταθέσεις προθεσμίας των συνεταιρικών μερίδων όπως επίσης και τα δικαιώματα εγγραφής, από τη στιγμή που εκείνα αποτελούν καθοριστικά συνεταιρικά μερίδια. Παράλληλα, σε ό,τι έχει να κάνει με την αγορά όπως επίσης και την πώληση αγροτικών αγαθών από οργανώσεις αυτού του είδους για λογαριασμό αγροτών του 41^ο άρθρο ορίζεται πως οι διατάξεις της 2^{ης} παραγράφου του 5^{ου} άρθρου του νομοθετικού πλαισίου 1642 που ισχύει στην χώρα μας από την περίοδο του '86 (τροποποιήθηκε με το νομοθετικό πλαίσιο 2859 που θεσπίστηκε σε εθνικό επίπεδο την περίοδο του 2000) δεν έχουν εφαρμογή, επομένως, δεν επιβάλλεται ΦΠΑ στις παρακάτω περιπτώσεις :

- Στην περίπτωση στην οποία πωλούνται αγροτικά αγαθά τα οποία εκτελούνται από αγροτικές οργανώσεις αυτής της μορφής οι οποίες έχουν άμεση σχέση με αγρότες του ειδικού καθεστώτος του 41^{ου} άρθρου του συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου, έχοντας σαν προϋπόθεση πως η εν λόγω πώληση υλοποιείται προς άλλους υποκείμενους στο φόρο

- Στην περίπτωση στην οποία αγοράζονται από αγροτικές οργανώσεις αυτής της μορφής για λογαριασμό άλλων, αυτούσια αγροτικά αγαθά από αγρότες του ειδικού καθεστώτος του παραπάνω άρθρου (Νιονακης, 2012)

Με κυριότερο στόχο την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων, θεωρούνται σαν αγρότες του παραπάνω άρθρου και οι εταίροι των ομάδων παραγωγών είτε καλλιεργητών δίχως κάποιο νόμιμο τύπο. Με την παραπάνω ρύθμιση, θέτονται σε ίση μοίρα οι αγροτικές οργανώσεις αυτού του είδους με τους εμπόρους αγοραστής αυτούσιων αγροτικών αγαθών, που κατά την έκδοση του τιμολογίου αγοράς αγροτικών αγαθών από τους αγρότες δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ. Με την συγκεκριμένη φορολογία, όμως, επιβαρύνονται κατά την περαιτέρω πώληση των εν λόγω αγαθών (Βουρουτζής, 2016).

Παρόλο που με την παραπάνω ρύθμιση λογίζεται πως δεν συντελείται παράδοση προϊόντων μεταξύ των αγροτικών αυτών οργανώσεων και των αγροτών του ειδικού καθεστώτος του παραπάνω άρθρου, με στόχο την αγοροπωλησία από αυτές αυτούσιων αγροτικών αγαθών, όμως, η προμήθεια την οποία παίρνουν εκείνες με την εκδιδόμενη εκκαθάριση, κατά τις διατάξεις του ΚΒΣ, υφίσταται επιβάρυνση με ΦΠΑ καθώς επίσης και με τον αντίστοιχο συντελεστή του προϊόντος, τις περισσότερες φορές 9% που υφίσταται για τα περισσότερα αγαθά αυτής της κατηγορίας (Ευθυμίου, 2017).

Στην περίπτωση στην οποία ο συνεταιρισμός στέλνει τα συγκεκριμένα αγαθά σε άλλους, οι οποίοι τα πουλάνε για λογαριασμό τους, τότε οι πωλήσεις του εμπόρου υπάγονται στο ΦΠΑ. Συνδυαστικά με την εκκαθάριση την οποία θα συντάξει προς το Συνεταιρισμό θα στείλει και το ΦΠΑ σε ό,τι έχει να κάνει με τις πωλήσεις, καθώς υπόχρεος για την απόδοση αυτής της φορολογίας λογίζεται πως είναι ο συνεταιρισμός (Παπαγεωργίου, 2015).

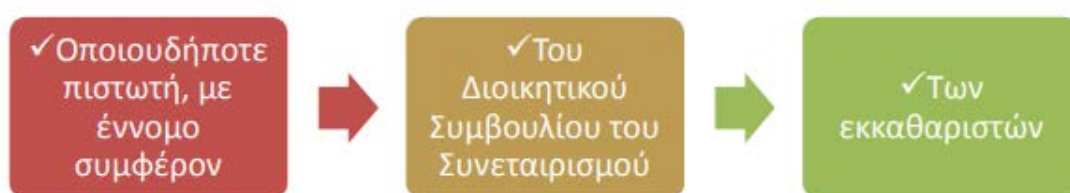
Από την άλλη μεριά, σε ό,τι έχει να κάνει με τους δασικούς συνεταιρισμούς, θα πρέπει να σημειωθεί πως για τις υπηρεσίες τις οποίες προσφέρουν, όπως είναι για παράδειγμα κόψιμο, μεταφορά ξυλείας κλπ, είναι υποκείμενοι στο φόρο. Επίσης, οι προμηθευτικοί και οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί είναι υποκείμενοι στο φόρο και επομένως κατά την έκδοση διατακτικών διανομής προς τα μέλη τους είναι ζωτικής

σημασίας να υπολογίζουν το ΦΠΑ στη συνολική αξία των προϊόντων και των εξόδων με το συντελεστή ο οποίος υφίσταται για το εκάστοτε προϊόν (Κουτρομπέλης, 2021).

Τέλος, είναι καθοριστικό να τονιστεί πως απαλλάσσεται από τη φορολογία η παράδοση αγροτικών αγαθών, από αγροτικούς συνεταιρισμούς όπως επίσης και τις ενώσεις τους προς άλλο πρόσωπο το οποίο υπόκειται στην φορολογία, από την στιγμή στην οποία το συγκεκριμένο πρόσωπο τα θέλει για εξαγωγή αυτούσια, δίχως καμία απολύτως επεξεργασία. Με εξειδικευμένες διατάξεις οριοθετούνται ζητήματα τα οποία έχουν άρρηκτη σχέση με δράσεις συνεταιρισμών (Κοντογεώργος και Σεργάκη, 2015).

3.4 Πτώχευση, λύση και εκκαθάριση

Οι συγκεκριμένες οργανώσεις εισχωρούν σε κατάσταση πτώχευσης σε περίπτωση που δεν υφίστανται πλέον οι καταβολές των οφειλών τους. Σαν παράδειγμα αναφέρονται τα προβλεπόμενα σε ό,τι έχει να κάνει με την πτώχευση αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο 2810 που θεσπίστηκε στην χώρα μας από την περίοδο του 2000 στο 22^ο άρθρο. Η πτώχευση γνωματοδοτείται από το Πρωτοδικείο της βάσης ύστερα από την δράση της προσφυγής (Μαριάδης, 2012).

Εικόνα 3.2 : Προσφυγή με στόχο την γνωμοδότηση πτώχευσης συνεταιρισμού (Παπαγεωργίου, 2015)

Σε ό,τι έχει να κάνει με την λύση και την εκκαθάριση, θα πρέπει να τονιστεί πως σύμφωνα με το 23^ο άρθρο του νομοθετικού πλαισίου 2810 που αναφέρθηκε και παραπάνω, οι συγκεκριμένοι συνεταιρισμοί λύνονται και σε ό,τι έχει να κάνει με την

διαδικασία εκκαθάρισή τους ισχύουν όλα όσα προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο 1667 που ισχύει από την περίοδο του '86 (Τσούρας, 2006).

Πιο συγκεκριμένα στο 10^ο άρθρο και στην 2^η παράγραφο του συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου αναφέρεται πως τη διάλυσή τους ακολουθεί η εκκαθάριση. Στην περίπτωση στην οποία κηρυχθεί πτώχευση, εφαρμόζεται η διαδικασία του εμπορικού νόμου. Την εκκαθάριση υλοποιεί το Εποπτικό Συμβούλιο, εκτός από την περίπτωση στην οποία το καταστατικό προβλέπει τον ορισμό εξειδικευμένων εκκαθαριστών (Τσούμας, 2005).

Οι εν λόγω οργανισμοί θεωρείται πως εξακολουθούν να υφίστανται ακόμα και μετά τη διάλυσή τους, από την στιγμή που κρατάει η εκκαθάριση. Κατά τη συγκεκριμένη διαδικασία ολοκληρώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις και κατά κύριο λόγο εισπράττονται οι απαιτήσεις, υφίσταται ρευστοποίηση της περιουσίας και τέλος αποπληρώνονται οι οφειλές. Το υπόλοιπο διανέμεται στους συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις μερίδες τους, εκτός από την περίπτωση που έχει οριοθετηθεί κάτι διαφορετικό στο καταστατικό (Παπαγεωργίου, 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία γίνεται παρουσίαση του Αγροτικού Συνεταιρισμού με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ».

4. Οργανωτική δομή

4.1 Εισαγωγή

Ο Συνεταιρισμός είναι ο συλλογικός φορέας των αγροτών της Τήνου που σκοπό έχει να παρέχει κάθε είδους βοήθεια στις ανάγκες του γεωργικού τομέα του νησιού και ιδιαίτερα να υποστηρίζει την ενίσχυση του εισοδήματος των αγροτών. Σημαντική είναι η συμβολή του Συνεταιρισμού, στην αξιοποίηση των τηνιακών αγροτικών προϊόντων που παράγουν και μεταποιούν οι ίδιοι οι αγρότες.

Το σύγχρονο τυροκομείο που ίδρυσε και έθεσε σε λειτουργία το 1981, είναι η μοναδική βιομηχανία του νησιού. Αξιοποιεί το τηνιακό γάλα παράγοντας εκλεκτά, αγνά, παραδοσιακά τυριά (γραβιέρα, κοπανιστή ΠΟΠ, τυράκι, μυζήθρα), βούτυρο και γάλα, τα οποία διαθέτει στην ντόπια αγορά, καθώς και σε εκείνη των Κυκλάδων, των Αθηνών και σε όλη την Ελλάδα μέσω των μεγάλων αλυσίδων Supermarkets. Το τυροκομείο επεξεργάζεται άνω των 1.000 τόνων γάλακτος ετησίως, δίνοντας σημαντικό εισόδημα στους κτηνοτρόφους αλλά και υποστηρίζοντας όλη την αγορά του νησιού.

4.1.2 Σύσταση Επωνυμία Έδρα

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ» έχει έδρα την νήσο Τήνο του Νομού Κυκλάδων, όπου είναι εγκατεστημένη και η Διοίκησή του.

Ο εν λόγω Αγροτικός Συνεταιρισμός, προήλθε από την μετατροπή του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Τήνου Νομού Κυκλάδων» και συντελέστηκε με τη συγχώνευση δεκατριών (13) πρωτοβάθμιων αγροτικών συνεταιρισμών μελών της κατά το έτος 2012. Με την έγκριση του καταστατικού της και την καταχώρηση στο βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου Τήνου συντελέστηκε η συγχώνευση (ex lege) και όλα τα περιουσιακά στοιχεία των δεκατριών (13) συγχωνευόμενων συνεταιρισμών -μελών αποτελούν περιουσία του «ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΤΗΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ», χωρίς να προηγηθεί λύση και εκκαθάριση των συγχωνευμένων και χωρίς ειδική διαδοχή, αλλά με οιονοί καθολική διαδοχή. Ο συνεταιρισμός αυτός υπεισήλθε σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιρισμών που συγχωνεύτηκαν. Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ εκ του νόμου είναι καθολικός διάδοχος της ΕΑΣ Τήνου, την οποία υποκατέστησε πλήρως σε κάθε περιουσιακό δικαίωμά της, καθώς και στις εκκρεμούσες υποχρεώσεις και οφειλές της έναντι παντός τρίτου.

Ο Συνεταιρισμός έχει περιφέρεια τη γεωγραφική περιοχή, η οποία ορίζεται από τα διοικητικά όρια του Δήμου Τήνου της Περιφερειακής Ενότητας Τήνου, όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του.

4.1.3 Σκοπός - Δραστηριότητες

Ο Συνεταιρισμός αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των μελών του στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους.

Για την επίτευξη των σκοπών του ο Συνεταιρισμός αναπτύσσει οποιεσδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, κτηνοτροφικών προϊόντων, προμήθειας και εμπορίας γεωργικών εφοδίων, καθώς και της κατασκευής, προμήθειας και εμπορίας μέσων αγροτικής παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών.

Οι δραστηριότητες του συνεταιρισμού ενδεικτικά είναι οι παρακάτω:

1. Η ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων, παραστημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό και το εξωτερικό.
2. Η παραγωγή, επεξεργασία, μεταποίηση και εμπορία αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

3. Η άσκηση της αγροτικής πίστης.
4. Η πρακτόρευση στην περιφέρεια του, οργανισμών ασφάλισης ή αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.
5. Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη του.
6. Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
7. Η εκτέλεση εγχειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας.
8. Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών του και τρίτων.
9. Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.
10. Η ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων, η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού τουρισμού και αγροτουριστικών εργασιών.
11. Η υπηρεσία αγροτικών μηχανημάτων εποχιακής χρήσης.
12. Η λήψη αγαθών και υπηρεσιών από επιχειρήσεις εντός Ε.Ε. και από τρίτες χώρες.
13. Η διάθεση αγαθών και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις εντός Ε.Ε. και σε τρίτες χώρες.
14. Οι υπηρεσίες επεξεργασίας μη επικίνδυνων απορριμμάτων για τελική διάθεση.
15. Οι υπηρεσίες κομποστοποίησης και λιπασμοποίησης μη επικίνδυνων απορριμμάτων.
16. Η επεξεργασία – τυποποίηση – συσκευασία προϊόντων μελών του συνεταιρισμού.
17. Η συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του Συνεταιρισμού ομάδων παραγωγών ή οργανώσεων παραγωγών, που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα του συνεταιρισμού.
18. Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου.

4.2 Όργανα του Συνεταιρισμού

Τα όργανα του συνεταιρισμού είναι:

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

4.2.1 Η γενική συνέλευση

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΨΗΦΟΙ

1	Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτερο όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν αυτοπροσώπως όλα τα μέλη, που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές προς τον συνεταιρισμό υποχρεώσεις.
2	Τα μέλη μετέχουν στη Γενική Συνέλευση και ενασκούν τα δικαιώματα που έχουν, ως συνέταιροι για τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού.
3	Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μία ψήφο.

4	Τα νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού δια του νόμιμου εκπροσώπου τους ή πό ειδικά για τον σκοπό αυτό εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.
----------	--

4.2.2 Αρμοδιότητες

1	Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο
2	Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν:
	α. Η τροποποίηση του καταστατικού.
	β. Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η λύση και αναβίωση του Συνεταιρισμού.
	γ. Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
	δ. Η έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.
	ε. Η μεταβολή της αξίας της συνεταιρικής μερίδας.
	στ. Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού.
	ζ. Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημίες.
	η. Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού καθώς και του αντίστοιχου προϋπολογισμού.
	θ. Η έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων.
	ι. Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
	ια. Η ψήφιση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης Προσωπικού.
	ιβ. Η απόφαση για την αγορά και πώληση ακινήτων.

	ιγ. Η απόφαση για τη συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του Συνεταιρισμού Ομάδων Παραγωγών ή Οργανώσεων Παραγωγών, που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα του συνεταιρισμού.
	ιδ. Ο ορισμός των ελεγκτών για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθαρισμός της αμοιβής τους.
	ιε. Η απόφαση απαλλαγής της παραγράφου 4 του άρθρου 8 από την υποχρέωση της π. 3 του άρθρου 3 του Ν. 43842016
	ιστ. Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού ορίζουν αρμόδια τη Γενικής Συνέλευση.
3	Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβιβάζει στο Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση των με τα στοιχεία (ια) και (ιγ) της προηγούμενης παραγράφου αρμοδιοτήτων.

4.2.3 Το διοικητικό συμβούλιο

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

1. Η Διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε μέλη. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία από τα φυσικά πρόσωπα που είναι μέλη του ΑΣ. Η διάρκεια της θητείας του Δημοτικού Συμβουλίου είναι (5) πέντε χρόνια. Η θητεία όλων των μελών του Δ.Σ. είναι χρονικά ενιαία. Οι σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι και ανακαλούνται ελεύθερα από τη Γενική Συνέλευση. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ μπορεί να εκλεγεί μόνο για δύο (2) συνεχόμενες θητείες και ανακαλείται ελεύθερα από τη Γ.Σ.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Συγκαλείται επίσης υποχρεωτικά από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο, όταν το ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον από α μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με έγγραφη αίτηση, η οποία περιέχει τον σκοπό και τους

λόγους σύγκλισης ως και η προτεινόμενη ημερομηνία σύγκλισης. Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου να συγκαλέσουν το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την αίτηση, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται με πρόσκληση, που υπογράφουν δύο (2) μέλη.

3. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. δεν μπορούν να παραβρίσκονται άλλα μέλη του Συνεταιρισμού εκτός από: α. Υπηρεσιακά στελέχη, β. συνέταιροι ή εμπειρογνώμονες ή ειδικοί σύμβουλοι που προσκαλούνται από το Δ.Σ.
4. Το Δ.Σ βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί τα παρόντα μέλη να είναι λιγότερα από τρία (3). Το Δ.Σ. αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

4.2.4 Αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου

1	Το Δ.Σ. εκπροσωπεί τον Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον γενικό διευθυντή. Το Δ.Σ. μπορεί επίσης να αναθέτει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε μέλος αυτού ή υπάλληλο του συνεταιρισμού.
2	Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση του συνεταιρισμού, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεών του και την επίδιωξη του σκοπού του. Το Διοικητικό Συμβούλιο:
	α. Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και φροντίζει για την εκτέλεσή τους.
	β. Συγκαλεί τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σ' αυτές.
	γ. Καταρτίζει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις κι τον απολογισμό του Συνεταιρισμού και συνάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.
	δ. Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και τη διαγραφή μελών.

	ε. Αποφασίζει για την αποδοχή καταθέσεων των μελών και την παροχή δανείων σε αυτά.
	στ. Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της Διοίκησης και της λειτουργίας του Συνεταιρισμού κι ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό, που μπορεί ο ταμίας να κρατάει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.
	ζ. Αποφασίζει για την αγορά μηχανημάτων, εργαλείων, σκευών και λοιπών κινητών περιουσιακών στοιχείων κι παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι για τις ανάγκες του Συνεταιρισμού και των μελών του.
	η. Επεξεργάζεται και υποβάλλει για έκκριση στη Γενική Συνέλευση τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού ως και τον Κανονισμό Καταστάσεων Προσωπικού.
	θ. Προσλαμβάνει και απολύει το υπαλληλικό, υπηρετικό, εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του Συνεταιρισμού.
	ι. Ασκήει την πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό του Συνεταιρισμού κατά τους όρους του κανονισμού του προσωπικού και του νόμου.
	ια. Προσλαμβάνει τον Γενικό Διευθυντή. Η πρόσληψη γίνεται μετά από προκήρυξη που δημοσιεύεται στον ημερήσιο Τύπο.
3	Το Δ.Σ. μπορεί με απόφασή του να ορίζει Γενικό Διευθυντή, στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση την μερική ή ολική άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, πλην εκείνων που κατά τον νόμο ή το καταστατικό απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Με απόφασή του Δ.Σ. καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή.
4	Το Δ.Σ. μπορεί να συγκροτεί επιτροπές γνωμοδοτικές ή να προσλαμβάνει ειδικούς επιστημονικούς συμβούλους για την υποβοήθηση του έργου του.

4.2.5 Το εποπτικό συμβούλιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις για την εκλογή και τη λειτουργία του Δ.Σ. εκλέγεται και Εποπτικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, το οποίο απαρτίζεται από φυσικά πρόσωπα μέλη του, που έχουν ισόχρονη θητεία με τα μέλη του Δ.Σ. Ο αριθμός των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου ορίζεται σε (3) τρία έτη, ένα από τα οποία εκλέγεται ως Πρόεδρος. Ο Πρόεδρος όμως μπορεί να εκλεγεί μόνο για δύο (2) συνεχόμενες θητείες και ανακαλείται ελεύθερα από τη Γενική Συνέλευση. Το Εποπτικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα και τα τρία μέλη και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να είναι συγχρόνως μέλος του Διοικητικού κι του Εποπτικού Συμβουλίου. Μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να υπάρχει συγγενική σχέση πρώτου βαθμού, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας. Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης.

Το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα κι υποχρέωση να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείου του συνεταιρισμού και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

Το εποπτικό συμβούλιο μπορεί να υποβάλλει προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο, για τη βελτίωση των οικονομικών μεγεθών, την ανάπτυξη του συνεταιρισμού και εισηγείται προγράμματα συνεταιριστικής εκπαίδευσης των υπηρεσιακών και αιρετών στελεχών, καθώς και των μελών του συνεταιρισμού.

Το εποπτικό συμβούλιο αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης υποδεικνύει στο διοικητικό συμβούλιο την επανόρθωσή τους με σχετική έκθεση και συγκαλεί γενική συνέλευση, όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, το εποπτικό συμβούλιο υποβάλλει τη σχετική έκθεσή του και στην αρμόδια αρχή.

4.3 Οικονομική λογιστική διαχείριση

4.3.1 Έλεγχος

1. Ο διαχειριστικός, ο λογιστικός και οικονομικός έλεγχος του συνεταιρισμού ασκείται σύμφωνα με το αρ. 21 του Ν. 4384/2016. Οι ελεγκτές και οι ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική γενική συνέλευση του συνεταιρισμού, με την ελάχιστη νόμιμη αμοιβή.
2. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία του συνεταιρισμού, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του και καταρτίζονται οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που υποβάλλονται από το Δ.Σ. στην πρώτη μετά το τέλος της οικονομικής χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους που έληξε.
3. Το Δ.Σ. συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης του συνεταιρισμού για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από Προυπολογισμό Δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
4. Η πρόταση για μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και του προγράμματος δράσης, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.
5. Ο Συνεταιρισμός υποχρεούται να δημοσιεύει κατ' έτος τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του στον ιστότοπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) τουλάχιστον ημερών πριν από την ημερομηνία σύγκλισης της ετήσιας τακτικής Γενικής Συνέλευσης, η οποία τις εγκρίνει.

4.3.2 Διαχειριστικό Υπόλοιπο – Πλεονάσματα-Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα του Συνεταιρισμού αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, οι ζημίες, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των υποχρεωτικών μερίδων, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού και τα μέλη του. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.
2. Από τα πλεονάσματα, πριν από την αφαίρεση ποσού για τις προαιρετικές μερίδες, κρατείται ποσοστό (10%) για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φτάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του Συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών. Το μέρος των πλεονασμάτων που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό, λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.
3. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση, διατίθεται για την: α. Ανάπτυξη του Συνεταιρισμού, β. Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με τον Συνεταιρισμό, γ. Υποστήριξη δραστηριοτήτων κοινωνικού σκοπού και εφαρμογή δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης της κοινότητας, όπου δραστηριοποιείται ο συνεταιρισμός, σε ποσοστό τουλάχιστον 2%, δ. Εκπαίδευση και επιμόρφωση των μελών του συνεταιρισμού, σε ποσοστό τουλάχιστον 2% των πλεονασμάτων.
4. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται: α. Τα κέρδη, μετά τη φορολόγησή τους, β. Η κράτηση της παραγράφου 2, γ. Τα έσοδα που περιέρχονται στον συνεταιρισμό από χαριστική αιτία, δ. Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό.
5. Στο έκτακτο αποθεματικό και ειδικά αποθεματικά περιέχονται πλεονάσματα χρήσεως εκτός του τακτικού αποθεματικού, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

6. Ο Συνεταιρισμός τηρεί τα λογιστικά βιβλία και τα λογιστικά στοιχεία που προβλέπονται από τον Ν. 4308/2014, καθώς και τα παρακάτω βιβλία θεωρημένα από το Ειρηνοδικείο Τήνου: α. Βιβλίο μητρώου μελών, β. Βιβλία πρακτικών των οργάνων διοίκησής τους και γ. Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται.

4.3.3 Ειδικά αποθεματικά κεφάλαια

Η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού με απόφασή της, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, μπορεί μετά τις κρατήσεις για τακτικό και έκτακτο αποθεματικό να διαθέτει από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης ποσοστό για τον σχηματισμό έκτακτου ή και ειδικών αποθεματικών κεφαλαίων, που προορίζονται για την εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών. Στα ειδικά αποθεματικά κεφάλαια περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά του συνεταιρισμού, που επιβάλλεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για ορισμένο σκοπό. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβάλλει το σκοπό της χρησιμοποίησης των ειδικών αποθεματικών ή να αποφασίσει την κατάργησή τους. Στην τελευταία περίπτωση ορίζεται και η τύχη του υφιστάμενου κεφαλαίου.

4.3.4 Έκτακτη εισφορά

1. Εάν ο Συνεταιρισμός δεν μπορεί να πληρώσει τις οφειλές που έχουν λήξει ή εάν διαπιστωθεί κατά τη σύνταξη των ετησίων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ότι το Παθητικό υπερβαίνει το Ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού, της ευθύνης όλων των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη του.
2. Για να επιβληθεί η έκτακτη εισφορά στα μέλη πρέπει η Γενική Συνέλευση να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

4.3.5 Χρηματοοικονομικές καταστάσεις έτους 2020

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ			
Ισολογισμός – Ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις			
31ης Δεκεμβρίου 2020 - 9η χρήση (01/01/2020 - 31/12/2020)			
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΜΑΣ : 1213001			
	Σημειώνη	ΧΡΗΣΗ 2020	ΧΡΗΣΗ 2019
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια	3		
Ακίνητα		697.993,99 €	732.771,76 €
Μηχανολογικές εξοπλισμοί		58.515,99 €	68.973,82 €
Λοιπά εξοπλισμοί		16.999,28 €	18.850,37 €
Επενδύσεις σε ακίνητα		0,00 €	0,00 €
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία		0,00 €	0,00 €
Λοιπά ενσώματα στοιχεία		0,00 €	0,00 €
Σύνολο ενσωμάτων παγίων		772.509,26 €	820.595,95 €
Άυλα πάγια στοιχεία		0,00 €	0,00 €
Δαπάνες ανάπτυξης		0,00 €	0,00 €
Υπεράυρα		0,00 €	0,00 €
Λοιπά άυλα		3.250,00 €	3.750,00 €
Σύνολο άυλων παγίων		3.250,00 €	3.750,00 €
Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή		0,00 €	0,00 €
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			
Δάνεια και απαιτήσεις		0,00 €	0,00 €
Χρηματικά τίτλοι		0,00 €	0,00 €
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενικές και κοινοπραξίες		0,00 €	0,00 €
Λοιπά συμμετοχικά τίτλοι		0,00 €	0,00 €
Λοιπά		1.323,91 €	2.219,93 €
Σύνολο		1.323,91 €	2.219,93 €
Αναβαλλόμενα φόρα		0,00 €	0,00 €
Σύνολο μη κυκλοφορούντων		778.083,17 €	826.565,88 €
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα			
Επιτοκία και ήμελη πρόοδια	4.Β	89.309,21 €	104.094,28 €
Εμπορεύματα	4.Α	67.195,16 €	72.399,72 €
Πρωτότες ύλης και διάφορα υλικά		16.928,36 €	19.836,43 €
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία		0,00 €	0,00 €
Προκαταβολές για αποθέματα		2.840,07 €	5.501,46 €
Λοιπά αποθέματα		2.713,52 €	3.148,49 €
Σύνολο		178.986,32 €	205.360,38 €
Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές			
Εμπορικές απαιτήσεις	5.Α	333.221,46 €	445.263,95 €
Διατελεμένα έσοδα πωτόδου	5.Β	17.456,15 €	18.577,04 €
Λοιπές απαιτήσεις	5.Γ	36.920,76 €	36.627,67 €
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία		0,00 €	0,00 €
Προπληρωμένα έσοδα		533,00 €	1.855,78 €
Τραπεζικά διαθέσιμα και εισοδήματα	5.Δ	8.757,01 €	5.954,82 €
Σύνολο		396.888,38 €	508.289,26 €
Σύνολο κυκλοφορούντων		574.874,70 €	713.669,64 €
Σύνολο ενεργητικού		1.352.957,87 €	1.540.235,52 €
Καθαρή θέση			
Καταβλημένα κεφάλαια			
Κεφάλαιο	6.Α	175.354,30 €	175.354,30 €
Υπόλοιπα τόκων		0,00 €	0,00 €
Καταβλήσεις δικατηρίων		0,00 €	0,00 €
Υπόλοιπα τίτλοι		0,00 €	0,00 €
Σύνολο		175.354,30 €	175.354,30 €
Διαφορές ελόγχης αξίας		0,00 €	0,00 €
Διαφορές αξίας ενσωμάτων παγίων		0,00 €	0,00 €
Διαφορές αξίας διαθέσιμων για μίσθση		0,00 €	0,00 €
Διαφορές αξίας στοιχείων αναπαράστασης ταμειακών ροών		0,00 €	0,00 €
Σύνολο		0,00 €	0,00 €
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο			
Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	6.Β	317.559,83 €	317.559,83 €
Απορρολήσιμα αποθεματικά	6.Β	247.038,25 €	247.038,25 €
Αποτελέσματα εις νέο		-164.272,10 €	-110.961,69 €
Σύνολο		400.325,98 €	454.236,39 €
Συναλλαγματικές διαφορές		0,00 €	0,00 €
Σύνολο καθαρής θέσης		575.680,28 €	629.690,69 €
Προβλέψεις			
Προβλέψεις για παροχές σε εργαζόμενους		0,00 €	0,00 €
Λοιπές προβλέψεις	7	0,00 €	0,00 €
Σύνολο		0,00 €	0,00 €
Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	8	4.093,00 €	9.293,00 €
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		0,00 €	0,00 €
Κρατικές επιχορηγήσεις	8	108.533,29 €	118.765,66 €
Αναβαλλόμενα φόρα		0,00 €	0,00 €
Σύνολο		112.626,29 €	128.058,66 €
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Τραπεζικά δάνεια	9	395.429,17 €	395.000,00 €
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων		0,00 €	0,00 €
Εμπορικές υποχρεώσεις	10.Α	170.983,39 €	238.872,44 €
Φόρος εισοδήματος		0,00 €	0,00 €
Λοιποί φόροι και τέλη		4.409,95 €	6.599,21 €
Όργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης		23.797,97 €	13.837,88 €
Λοιπές υποχρεώσεις	10.Β	59.746,06 €	117.149,90 €
Έξοδα χρήσιμων δικαιωμάτων		10.224,26 €	11.126,74 €
Τραπεζικά επιτόκων χρεώσεων		0,00 €	0,00 €
Σύνολο	10.Γ	664.651,30 €	782.596,17 €
Σύνολο υποχρεώσεων		777.277,59 €	910.644,83 €
Σύνολο καθαρής θέσης περιουτήτων και υποχρεώσεων		1.352.957,87 €	1.540.235,52 €

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά λειτουργία
31ης Δεκεμβρίου 2020 - 9η χρήση (01/01/2020 - 31/12/2020)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΜΑΣ : 1213001

	Σημείωση	ΧΡΗΣΗ 2020	ΧΡΗΣΗ 2019
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	14	1.201.278,94 €	1.382.194,65 €
Κόστος πωλήσεων		1.010.488,97 €	1.105.240,64 €
Μικτό αποτέλεσμα		190.787,97 €	276.954,01 €
Λοιπά συνήθη έσοδα		62.622,36 €	62.784,72 €
		253.410,33 €	339.738,73 €
Εξοδα διοίκησης		174.163,29 €	166.846,00 €
Εξοδα διάθεσης		114.391,36 €	133.766,28 €
Λοιπά έξοδα και ζημιές		2.230,14 €	25.782,94 €
Απομειώσεις περιουσιακών στοιχείων (καθαρό ποσό)		0,00 €	0,00 €
Κέρδη και ζημιές από διάθεση μη κυκλοφορούντων στοιχείων		0,00 €	0,00 €
Κέρδη και ζημιές από επιμέτρηση στην εύλογη αξία		0,00 €	0,00 €
Έσοδα συμμετοχών και επενδύσεων		0,00 €	0,00 €
Κέρδος από αγορά οντότητας ή τμήματος σε τιμή ευκαιρίας		0,00 €	0,00 €
Λοιπά έσοδα και κέρδη		9.669,54 €	11.362,94 €
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων		-27.704,92 €	24.706,45 €
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		0,44 €	0,24 €
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		26.205,93 €	25.173,41 €
Αποτέλεσμα προ φόρων		-53.910,41 €	-466,72 €
Φόροι εισοδήματος		0,00 €	0,00 €
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	11	-53.910,41 €	-466,72 €

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη σημερινή εποχή, οι συνεταιρισμοί στην χώρα μας, που αποτέλεσαν πεδίο έρευνας για τη συγκεκριμένη εργασία, έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας. Από το ξεκίνημα της ανάπτυξής τους κατόρθωσαν να δράσουν, εφαρμόζοντας αξίες αλλά και υψηλά ιδανικά, διεκδικώντας και αποκτώντας καθοριστική θέση στην οικονομία της χώρας μας.

Η στυγνή πραγματικότητα στο εν λόγω περιβάλλον είναι κάπως απογοητευτική και έρευνες έχουν δείξει πως έχει και άμεση σχέση με την πολιτική όπως επίσης και με την παγκόσμια χρηματοοικονομική ύφεση της χώρας μας. Ο νομοθέτης σε πολλές περιπτώσεις δεν πέτυχε να διασφαλίσει το αίσθημα της ασφάλειας, της σταθερότητας αλλά και του ελέγχου, κάτι που είναι ζωτικής σημασίας για την σωστή ανάπτυξη και δράση τόσο των εταιριών αλλά και αυτών των οργανώσεων.

Στη σύγχρονη εποχή, η ελαττωμένη εκπαίδευση, σε αρκετές περιπτώσεις του μεγαλύτερου ποσοστού των παραγωγών-μελών που αποτελούν τις ΓΣ, ταυτόχρονα με την οριοθέτηση αξιοκρατικών όρων και εύλογων δικλίδων ασφαλείας στην εκλογή των μελών του ΔΣ όπως επίσης και η τυπική ύπαρξη του εποπτικού συμβουλίου, μη θέτοντας σαν κριτήριο την ελάχιστη καθοριστική κατάρτιση στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και την πάγια μη τήρηση των κανονισμών, έχουν επιφέρει ένα τεράστιο πρόβλημα σε ό,τι έχει να κάνει με την αξιοπιστία αυτών των σχημάτων.

Από την άλλη μεριά, ο ισχνός κρατικός έλεγχος, που αφορά την παρέμβαση υπό τη μορφή αποζημιώσεων, της άσκησης κοινωνικής πολιτικής κλπ συνδυαστικά με την ανοχή της αδιαφορίας για τους κοινοτικούς και όχι μόνο κανονισμούς, έχει επιφέρει πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη μεγάλων οφειλών, την απαξίωση και την έλλειψη εκμετάλλευσης υποδομών, την εστίαση των παραγωγών στο φαινόμενο της παραοικονομίας κλπ.

Όσον αφορά τον " Αγροτικό Συνεταιρισμό Τήνου Κυκλάδων", ο οποίος αποτέλεσε και το πεδίο έρευνάς μας, μπορούμε να πούμε ότι επαληθεύει σε μεγάλο βαθμό όσα αναλύθηκαν στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας μας. Καταρχήν διαπιστώσαμε ότι η λειτουργία του Συνεταιρισμού όσον τη διαχείριση και τον

οικονομικό έλεγχο ασκείται με βάση το αρ.21 του Ν.4384/2016. Επιπλέον, ο Συνεταιρισμός τηρεί όλα τα προβλεπόμενα λογιστικά στοιχεία όπως αναφέρονται από το Ν.4308/2014. Συνεπώς αντιλαμβανόμαστε ότι η οικονομική λειτουργία του Συνεταιρισμού εναρμονίζεται πλήρως με την εκάστοτε νομοθεσία.

Επιπλέον, αντιληφθήκαμε μέσω της έρευνάς μας ότι επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι η εναλλακτική διαχείριση των Συνεταιρισμών βασίζεται στην ισότητα ανάμεσα στους υπαλλήλους και στη Δημοκρατική λήψη αποφάσεων. Σε αυτή την περίπτωση παίζει σημαντικό ρόλο η διοίκηση η οποία προωθεί την εργασία σε σχέση με το υπάρχον κεφάλαιο. Δηλαδή εδώ γίνεται προσπάθεια να καταπολεμηθεί το κάθε φαινόμενο ανισότητας και κατάχρησης της εξουσίας προκειμένου να προωθηθεί η συλλογική εργασία. Αυτή η προσπάθεια επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού αποτελείται από πέντε μέλη τα οποία εκλέγονται με άμεση καθολική και μυστική ψήφο. Με αυτόν τον τρόπο η γενική συνέλευση αποφασίζει για οποιαδήποτε δραστηριότητα. Τέλος η διοίκηση του συνεταιρισμού συμπληρώνεται από το εποπτικό συμβούλιο το οποίο εποπτεύει κάθε άλλο όργανο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία

- Αδάμ Σ., (2014), Οδηγός Δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας.
- Βετσόπουλος Α.Β., (2018), Ιστορία των συνεταιρισμών στην Ελλάδα, 2η έκδοση, Εκδόσεις Γράμμα, Αθήνα.
- Βουρουτζής Ζ., (2016), Το δίκαιο των αγροτικών συνεταιρισμών, Εκδόσεις Σακκούλα, Αθήνα.
- Ευθυμίου Π., (2017), Επιχειρηματικοί Συνεταιρισμοί Νέου Τύπου, ΔιαΝΕΟσις, Αθήνα.
- Καρβουνιάρη Γ., (2019), Σύσταση και σημασία των αγροτικών συνεταιρισμών στην αγροτική ανάπτυξη και τοπική οικονομία, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
- Κλαδοβασιλάκη Ζ., (2018), Τοπική Ανάπτυξη και Συνεταιρισμοί: Η Περίπτωση της Ιεράπετρας Λασιθίου, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Κοντογεώργος Α., Σεργάκη Π., (2015), Αρχές Διοίκησης Αγροτικών Συνεταιρισμών, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Αθήνα.
- Κουτρομπέλης Δ.Χ., (2021), Ο ρυθμιστικός ρόλος των συνεταιρισμών στην εμπορία των γεωργικών εφοδίων στους παραγωγούς του νομού Πέλλας, Διπλωματική εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Μαριάδης Σ., (2012), Συνεργατισμός και συνεταιρισμοί, Εκδόσεις Αμφικτυονία Ελληνισμού, Θεσσαλονίκη.
- Μαστρογιάννη Φ., (2016), Οδηγός αγροτικών επιχειρήσεων: Φορολογία και προγράμματα, Εκδόσεις Αρναούτη, Αθήνα.
- Νιονακης Σ.Ε., (2012), Ο ρόλος των αστικών συνεταιρισμών στην ανάπτυξη της Ελληνικής Περιφέρειας: Η περίπτωση της Κρήτης, Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

- ΠΑΓΕΣΕΣ, 2012
- Παπαγεωργίου Κ., (2015), Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία: Θεωρία και Πρακτική, 3η Έκδοση, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.
- Παπαπάνου Ι.Θ., (2019), Ενδο-εταιρικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μακροζωία των αγροτικών συνεταιρισμών: Η περίπτωση του αγροτικού συνεταιρισμού Καλαβρύτων, Διπλωματική εργασία, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.
- Σελλιανάκης Β.Γ., (2010), Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα. Η Άνοδος, η Πτώση & η Λεηλασία, Εκδόσεις Σελλιανάκης, Αθήνα.
- Τάνος Α.Ι., (2012), Οργανωτικά χαρακτηριστικά των ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών στην Βόρεια Ελλάδα, Μεταπτυχιακή διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Τσιαμήτρος Α., (2019), Κοινωνική επιχειρηματικότητα και κοινωνικό κεφάλαιο μέσα από το πρίσμα ενός συνεταιρισμού σε μια αγροτική περιοχή: Η περίπτωση του Ενιαίου Οινοποιητικού Αγροτικού Συνεταιρισμού Σάμου, Διπλωματική εργασία, ΕΑΠ, Πάτρα.
- Τσούμας Β., (2005), Οι συνεταιρισμοί: Οικοδομικοί - Αστικοί & Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (Α.Σ.Ο.), Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Τσούρας Γ., (2005), Οι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα, Έκδοση Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Φεφές Μ., (2018), Αγροτικοί συνεταιρισμοί: Το νέο νομοθετικό πλαίσιο μετά τον Ν., 4384/2016, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Διεθνής βιβλιογραφία

- Benos T., Kalogeras N., Verhees F., Sergaki P., Pennings J., (2015), Cooperatives' Organizational Re-structuring, Strategic Attributes and Performance: The Case of

Agribusiness Cooperatives in Greece, *Agribusiness: an International Journal*, 5(2), pp. 3-23.

Διαδικτυακή βιβλιογραφία

- <https://agrotinos.gr/>
- <https://www.kathimerini.gr/> (ανακτήθηκε 21/07/2022)